...yriin proletaariaar negedegtn! Пролетарии всех стран соединяйтесь!

1933 on Ogtiaabri 11

Buriaad-Mongoliin ҮNEN

№ 23 (1 08)

Zakika yne
Sar... ...in 2 tek. 50 menge
3 sariin 7 tek. 50 m. 6 sariin
15 tek. 12 sariin 30 tek. dugaar
C. Rezeediin yne 10 menge

...(b) namiin B-M. mozkom ba B-M. resp. TK bolon yilcdb. ebla... ...zebleliin emeneeө eder byri niitelegdene. ... elide garça baina.

...OROONII AADRIS ...Петросовязя, 19. ...телеф.ныов: редакцора-344, секретарм-323

Sociaal - faşiistanuud Kitadiin aluurçadta tusalba.

Veena, 9 (T). Saar moziin sociaal-demokraadiin sonin „Foliksştiimme" gedegiin medeegeer, Berlin kotiin poliiciin naçaalnig baisan Grzeziinski (sociaaldemokraad) bol „negen kelberitei Kitadiin poliicigi baiguulkiin uçaraa Kitadiin zasagiin zygees uriaal kylieebe. Urialiigi kendetei deere abtaad Grzeziinskiin orologço baisan Beis gedeg ilgegdebe.

Meneeken yjede Kitadiin soveed rajoonuudtai temeceke Çan-Kain-Şiin ştaab dotor Germaaniin generaal Sektneetcel gedeg 70 garan oficeeruudtajaa yrgelze kedelmerileze baina.

Ene uçartai kolbogduulan Japoonii kubiskalça Katajaama ba Kitadiin kubiskalça Van-miin ko„Germaaniin sociaal-demokraaduud bol faşiizma delgerkiin yyde eesedilingee orondo neeze egeed tyyniigee gadank Kitadiin bydyylig josonii aluurçadta tusalkiin tula „mergezeltei olduudaa" ilgeze baina" gesen biçeg biçeze Bazeeli kotiin „Ryndşaan" sonindo ilgebe

...ariaa kuriaalgiin ba tariaa tuşaalgiin jabaca tukai.

...) M-iin Burmozkomiin biuroogiin 1933 onii Ogtiaabriiin 4 nii togtool.

...aabriiin 23 nii ederiin ...iin biuroogiin togtoomzo Buriaadta tariaa kuriaal...aca tukai egesen cegnebe...lozkomiin biuroo ton zeb...e toolono tariaa kuriaal...acigi onco muu syrileke ...iin tacatdal bol tariaatuşaal... MTS te egeke boro bodo...ebiigi proceentiin gyiced...aldakiin ajuultai baisan ...ol imagta namiin, sovee...gazariin emkinyydiin zy...pirativno ketelberi ton ...egesenees ilerkeedegdene. ...ete azaltanii seegteriin ta...şaalga ilangajaa testeşegyi ...lozo baisanii yzegdeke be...raikan 2,9% gyicedkegdesen ...dargaçuud çanga çadaltanda ...san katuu daabariin gyi...(1,4%) tasaldasanii yre bol ...dee namiin ba soveediin ...ydiin emçeteniigi keregceel ...kisonoos ba tariaa tuşaal...uliigi toiruulan temeceke ...ei eeree byteke jabadalaar ...tabisanii yre bolzoi, tariaa ...iigi ortotkozo tariaa tuşaal...isalduulka niudargaçuudiin ...ba niudargaçuudtai eris ...egyin yre ilerkoi azai ...niudargaçuudiin bodol ji...kolkoozçenuudiin dunda

...ia kuriaalgiin ba ulasta tu...i tusagaar testeşegyi bai...suuriigi Bookon aimag baina.

...gdasani 42,9% tariaa tuşaa...%) Kiaagtada (kuriaagdasan ...tuşaagdasani 1,7%) Mukar (kuriaagdasani 58,2% ba ...dasani 0,5% ba V Yde kuriaagdasan ba 4.6% ...daba.

...otzernoogiigi tariaa tuşaal...a jabadalda sula beledkesen ...lozkomiin biyroo temdegle...gtoogdoson noormoos dee...ton kaluutai elivaatorto ...gyi tariaa acaraka faagta...i zerge, sain çanartai tariaa ...ederge busaaka metiin faag...i baina.

...dkeliin pyynktenyydiin apa... saitar şalgagdaagyigi ...nduulza, kolkoozoos ceber...en niudargaçuudaar ba an...arşa etegeedyydeer buzarla...dai ilerne.

...atorto iresen kolkoozçenuu...a emçeteniigi tere bolboro...laar kangaka jabadal ygei

...(b) N—iin Burmozkomiin togtookoni:

...Syrilegdeegyi, booltodo ba ...e kebteze baisan tariaan ...sanda daruulza gemtekiin ...baidalda oroson tariaagi ...aalaza abka keregte imagta ...udiin gazariin, soveediin ...iin emkinyydiin keteleri...ceke kariuucalgatai geze ...an duradkaka.

...tariaa kuriaalgada ba tuşaal...olşoviig ketelberi egedegyi kuriaalga ba tuşaalgiigi ...lsanii tula BK (b) N iin ...udiin sekritaarnuudta don...o sonorkokoni: nek. Mikai ...Kiaagtiin aikom) men rajoo...T gii daagça nek. Dyyd...e, Mukar şiberiin aikom. ...ibyyrobto, AGT gii daagça ...baanovto ba BK (b) N iin ...i raikomiin tobçoodo.

...abkakuriaalgiin cokilgiin ...algiin tasaldabariigi darui ...iin tula byke namiin ba ...in idebkitenigi tatan ceke ...anuudta ilgeze tedenii dun...maşiinada bejeeree kedel...meri kilkeer emkidken jabuulkiigi aikomuudiigi ujalgalaka. Tariaa kuriaalgada tyryyn jabagça kolkooznuudaar, kozomdogçodto, tyryylegçedeer tusalamza yzyylke jabadaliigi erkileke, Erkim kolkooznuudiin şadabariigi acarakiin tula udaarniguudaas brigaad emkidkeze kozomtogçodto ilgeke jabadaliigi bejelyylne.

4. Kedelmeriin eceste selee zabtai cagtaa, amaraltiin ederyydte, tariaani geeltetei temeceke urgacinii kamagaalan memeceke (koolos çuglulka kulgai ba galiin ajuulaas urgaciigi kamagalka) te mecelde komsomooliin kyciigi bagçanariigi namgyi zaluuçuudiigi ilangajaa surguuliin şabinariigi emkidkekigi BKLKZ Burmozkomiigi ba degkomisiriaadiigi ujalgalka.

5. Ilangajaa kuriaagdasan syrelegdesen ba cokigdoson tariaanii too byriidkel onconuu tabigdasaniigi deerees urgaca yrike ba kulgailadag jabadalda tusa bolkiigi temdegien opiratiivnoi ketelberi eke keregiigi balarduulana geze gaztariaalangiin arkomaad, MK ba AKS teleelegçed, aikomuud, AGK ba MTS-iin direegternyydte zaabarilaka. Togtoogdoson bolzortoni bykii kuriaagdasan syreledesen ba cokigdoson tariaani saitar şalgagdasan too byridkeliigi kyrgeze baikiigi çukala bolgon zasabarilaza ba bykii kedelmeriigini şalgaza/baikiigi durcagdasan emkinyydiin ketelberilegçediin ceke niuuriin kariuucalgada orkizo MK-iin biuroo ujalgalana.

6. emçetenii dunda niitiin ba emkidkeliin kedelmeriigi bodoto deereni darui erkilze, nam-komsoliin ba idebkitenii kyciigi taban ailuud arban ailuud kooroondoo kangan tabiza eder nizeedte oncokon ketelberi ygyylke josotoi. Syydiin repreesciin niitiin kedelmerieer kolbuulan, syydiin represciigi ekin udaa tariaatuşaalgiin tesebiigi gyicedkeke jabadalda cabataza gargasan niudargaçuud—çanga çadaltai ailuud ba koroto sanalaar tariaatuşaalgiigi gederge tatagdagçadta abkiigi aimagiin namiin komiteednuudiigi ba gyicedkeke komiteednuudiigi ujalgalka.

Tariaatuşaalgiin kuuliaas yndeselen represeiin keregiigi eris kugaar engergeze baika kuuli sakigçadiin emkinyydiin ujalga baina.

7. Tariaa askaka pyynketiin kedelmeriçenii keteleri şalgaza yzekiigi Zagootzerno nek. Paavlobiigi duradkan zakirka, tariaatuşaagçadtai toocozo baidag tukaini şanalaa tabika, Zagotzernoogiin pyynktenyyd deere tariaanii noton kaluutaigi saitar zeberganga-ka şalgakiin ba tariaatuşaagçadiigi karalcakiin tula aimaguud bol AGK ba biyroogii geşyydees deeyyrstvo zokioon baiguulka josotoi, V-Ydiin kotiin komiteed bol Kotkomiteediin ba kotsoveedoo geşyydees dezyyrstvo V-Ydiin elivaatar deere baiguulka josotoi.

8. Boro bodoliin teleesen bol tariaatuşaalgatai negen kamta oruulagdaka josotoi, boro bodoliin cugluulka ecesiin bolzor 5-7 ederte togtoogdobo geze MTS-nuudiin direegternyydiig ujalgaduradkaka.

9. Kozomdogço rajoonuudta opiratiivnoi ketelberi çangadkakiin tula basa dakin MK ba AKS teleelegçediig 10 15 kyneer emkidkeze tomiloko.

BK (b) N. Burmozkomiin Sekritaar M. JIRBAANOV.

Өmçөtөnii seegterte sabotaaza emkidkegçedte tariaatuşaalgiin tukai kuuliiin 16 deki zyiliigi keregelke

„Ulastaa tariaa tuşaaka eeriingee ujalgiigi ene togtooloor tabigdasan bolzorto kyicedkee ygei emçiin azaltan bol RSFSR iin kuuli caaziin 61 deki zyileer syydiin kariuucalgada kabaaduuladana" (AKS iin ba BK(b) N TK iin 1933 onii janvaariiin 19nii togtooloos)

Niudargaçuudiigi emegleze, kolkoozçoniigi kabçaza baina

Mukar Şiber. Bodonguudiin somonii soveediin tyryylegçe Buda Cebegiin gegçe „Şine zam" geze kolkooziin geşyyd D.C. Bazariin, Ç.D. Togooçiin, B.Badmiin, D.Radiin gegçediigi niuuriin eseegeer angiin daisan geze kolkoozoosni gargaba. Edegeer geşyyd ynekeree kolkooziin kedelmeride sainaar kandaza jabasan darkan ba maşiinaçan olos baisan baina.

Tyynii koino somonii tyryylegçe tariaakuriaalgiin kedelmeride ton sulaar kandaza, tus arteeliin uriaalga sentiaabriiu 15 eder koroidoo 10 % gyicedkeze baina.

Gadana uridiin bajan zaisanii kyy Oçor Erdeniin gegçe „Ulaan Tujaa" kolkooziin tyryylegçe baigaad 10 garan moriigi aluulsan begeed tyyniigi somonii tyryy Cebegiin gegçe „Moolotoviin" neremzete kolkooziin tyryylegçede oruulaad baina. Uçar iimiin tula angiin daisanuudiigi emegelegçe ba ygeitei jaduunariigi kabçagça somonii tyryylegçe Cebegiinde zokiko gazaraas sanalaa tabiza kemzee abaka josotoi.

Ynenii Ydaarnig

Namiin zaabariiigi kazailgagça Popoovto kemzee abka,

Aga. Kynkeriin Silpoo bol, soveed kolkooziin naimaa tukai nam zasagiin bodolgiigi buzagaar kazailgaza baina. Ziseelbel nege tebker caigi kolkoozçondo kereggyi nemelte kiize (kyykediin naadan) g.m. 40-50 tekeriig centei bolgozo kudaldaza soveediin naimaagiigi kazailgaza baina.

Mogoito ba Өreөnein silpoonuudta men ene metiin buzagai jabadaluud bii geze azaglagdana.

Aimagiin ed kereglegçediin korşoon bol soveediin naimaanii bodolgiigi kazailgaka buzagai jabadaluudtai temeceikiin oron do, karin ed kereglegçediin korsonii tyryylegçiin orologço Popoov gedeg zarim silpoogiin yiledegçed te keregsel bagatai edieliigi keregsel jiketei baraan deere nemelten (nagruuska) bolgon açaza kudaldakiin zaabari egçe jabasan baika.

Zokiko gazaraas ankarlaa tabiza ene mete nemelte naimaa erkileze soveediin naimaanii şugamiigi kazailgaka zigsyyritei jabadaluudiigi zogsookiin kemzee abka ba yzegdeze baisan faagtatai silpoonuudiin yileçed ba nek. Popoov gegçedte katuu kemzee abagtii.

S-Gan.

Korotonii aaşa kukacokigdobo

Aga. Sentiaabriin 16—18 nii ederyydte bolson B. M, Ulasiin deede syydiin neemel kural bol Kolto—Agiin somonii Jerbaanoviin neremzete kolkoozto şurgasan angiin koroto edegeedyydiin keregiigi şalgan yzebe. Zemeteniigi todorkoilobol; aluurçan cagaan Tabkain ceregte opiscer jabazaulaan partizaanuudiigi buudasan atamaan semiooncviin ceregte jabasan bandi lama Zamsa Baraadiin gegçe mal azaliigi daagça. Kele sençen ygeiteeneriigi kair gam ygei melzesen kantorbaan kideg cogtiin, naimaaça niudargan Zamjan Sampiliin gegçe kolkooziin ambaarçan, Men niudargan Buda Canziin koninii azaliigi daagça. Niudargan bajan Ced en Rinçenii Damba Damdinii ba niudargani kyy lama jabasan Şoglin Damdinii edener.

Edegeer basala niudargaçuudiin dyleg bol 1932 onii mal saraas ekilen kubiskalda karşa koroto jabadaliigi yyskeze kolkooziin aza akuigi unagaaka ba kolkoozçonii sanaliigi urbuulka koroto azaliigi emkiteegeer jabuulka. Tus belegtee uridiin nojod, lama, niudargaçuudiigi elonoor oruulkiigi çukala bolgon niuuca cugiaanuudiigi kiisen baina. Kelesençen ygeiteeneriigi kynde kyçer azalda zaraza, kolkoozoos garçaka ba kolkooziin azaliigi suladuulka zeeriigi kulagailaka jabadaliigi gol bolgon erkilebe.

Ambarçan Sampiliin bol 40 meeter bys kolkoozoos kuluusan, bajadta ideenii saluu egeze, ygeitei jaduunarta muu idee egeed, idee kool abagçadiin kereg dansiigi zoriuuta buzagaituulan samargasan kemzyyrgyigeer eeree idesen ba mengiigi yrilte kiisen baine.

Maliigi daagça Baraadiin bol maliin dulaan baira bariuulsangyi, ebesei teleeer tasalduulan muduulza 524 tologoi mal ykyylsen 583 mai kereeto koroobol kidoson oroi bamta 1107 tologoi mal roosson baina. Ene bol byre mal 49% bolno. Ebesenii kuriaalgiigi oroituulka zeregeer koroto jabuulaguuiigi yyskeze jabasan azai.

Syyd bol Baraadiin ba Sampiliin gegçediigi 10 — 10 jil kazaanii şiidkesen ba Damdiniigi 5—7 zilyydeer kaakaar şiidkezei.

Bidenii zorilgo bol, ene keregees ulas teriin surgaal abça, nam komsomooliin emkinyyd ba kolkoozçon niitiin angiin seremziliigi kursadkan ergeere oroto şyymzeleliigi ergeneer erkilek kereg men.

Sam. Gan

Ked. ked. biçegçediin biçegees

Kori. Kezengiin somonii maliigi emnegçe nek. Vaandakuurav gegçe tus somonii Staaliinii neremzete komuuniin negen moriigi eberçelbe.

Kolkoozoos tyrgen zuurlin keregte onokiin tula abasan moriigoo pravleeniiin sojourkalgyi kudaldasan emçende kemzee abka

Leeninii kYy.

Kpri. Dunda—Kudanii somonii unçalgiin baişan oroko gergyi deerees jamarç tere bolbosorolin kedeţmeri ulas teriin şanartai kampaaninuudiigi toiruulza erkilenegyi.

Somonii soveed sanalaa tabiza zokistoi baira olgozo eke josotoi.

Kyy

M-Şiber Bodonguudiin somonii „Leeninii" neremzete kolkoozdo niudargan bajan, 1928 on kyrter kelesençenigi zaraza jabasan Dugar Badmiin çurgan orood koroto jabadal kiize baina.

Ene cagaa keeke josotoi baina

Kilogo, buriaad

Selenge. Nojokon somonii „Ulaan Mandagça" kolkooziin tyyrylegçe nek Dombereliin gegçe kolkooziin zeeriigi eberçelebe. Kiaagta maka naimaatai oşozo nileed naimaalasan makanii bodoto kudaldasan cen daraza 144 tek menge eberçelebe.

Ene Dembereliin gegçede katuu kemzee abka keregtei.

Y.Ç.

Jaruunlin aimagiin namiin komiteediin jerenkii keregiigi daabarilagçada uradiin lama Mizediin suuza baina.

Tere tula Mizediin gegçiigi namaas ba albanaas keeke keregtii

Ynenii udaarnig

M-Şeber. Bodonguudiin somonii „Şine Zam" kolkooziin tyryylegCerenii eerlin keregte zoriuulza kolkooziin tavaariin fiirmees nege yker kudaldaza idebe.

Bnyynde darui merdeze kemzee abagtii.

Yg. komsomool.

M-Şeberiin AGK jerenkii tasagiig nek. Cebeen Cerenii gegçe Bodonguudiin somonii aldarta niudarganii kyy suuna.

Albanda kaiça kereg, kolkoozçonii kerageer jirekede biyraraad zan gargaza suuna. Darui keeke keregtei.

Bodonguud.

Selenge. Nolokon somonii „Ulaan Mandagça" arteeliin polivood Cedebeliin gegçe kedelmeridee zalkuu loodoroor kandagçadiigi emegçelen eeriin gerte abaaşaza darakaas gadana eeree loodor kyn baina.

Tus kolkooz dotoroo tariaakurialgiin jabaca ton sulani enyyeees bolzo baina.

Balta mergen ba Baldan Pakal kojor.

Bykekolboootiin ULAAN SAMBAR

„Socialis meriiceegiin kelekeni: kozmdogçodtoo tuslaza erкimlegçediigi kycekiin tula ba niitiin kegzel oloko gesen"

(I. STAALIN).

CÇO moziin gyicedkeke komiteediin ba BK (b) N. mozkomiin tabisanii josoor byke kolbootiin ulaan sambrta oruulagdakani:

Peskoovşkiin rajonii, Samadyrovskiin tosoveediin MOOLOTOVIIN № 1 NEREMZETE KOLKOOZ.

Kolkooz bol urgaca kuriaalgiigi sainaar engergesen. Namariin tariaanii kuriaalga 6 eder dotoroo dyyrgegdeke tesebtei aad, 4 ederiin turça dotoroo gyicedkegdesen. Jaariciin taariaanii kuriaalga 6 ederte kuriaagdaka tesebtei aad 5 ederte gyicedkesen.

kuriaagdasan tariaanii dyyren comogdoson baina.

Kedee azaliin kedelmeriigi şanartaigaar kisenii yri bol jaarica negen gagaas — 12 ceent. namariin şinice—7 ceent. kabariin sinice—11ceen cugluulaza abasan, Azalta ederte uridçalan bagcaalkada 5 kg kyrteke baina.

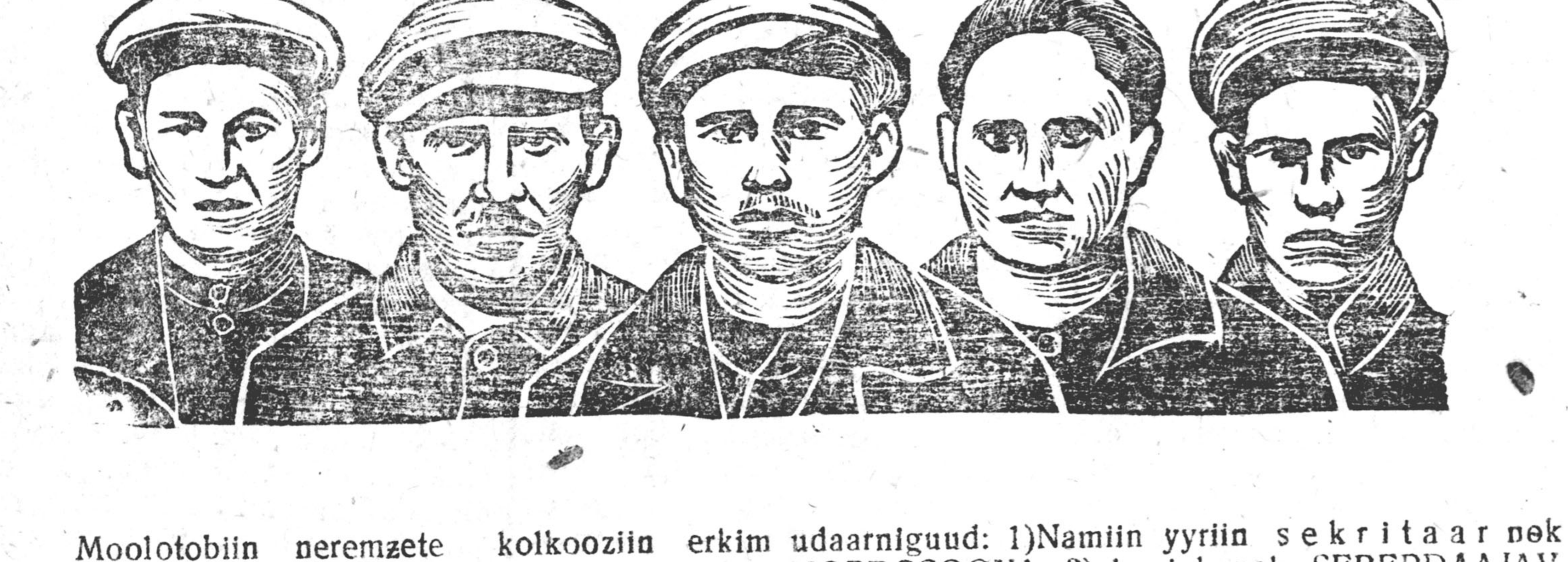
Tariaa tuşaalgiigi kolkooz bol aavgustiin 10 eder dyyren gyicedkesen, MTS boro bodoliin teleesiigi aavgnstiin 25 eder yrisenii, starkavoin ka fyraazno foondonuud baiguulagdasan.

Kolkooziin pravleeniiin tyryylegçe — neker SMIISLOV.

Toskonii soveediin tyryylegçe — neker JERMAKOOV.

Kolkooziin nam yyriin Sekritaar neker JERMAKOOV.

Erkim kolkoozçon — udaarniguud: POVOORIN M. M. KYDRJABCEV I. D. JOOZKIN S. M. MALAAKOV MORDOSOOV I. I. ZAARNIKOVA E. N. ŞEBERDAAJEV N. T. ZAKAAROV G. T. ZAKAAROV D. G.

Moolotobiin neremzete kolkooziin erkim udaarniguud: 1) Namiin yyriin sekritaar nek JERMAKOV. 2) № 1 tasalbariigi daagça neker MORDOSOOVA. 3) konjyk nek, ŞEBERDAAJAV 4) cabşagça nek. KYDRIAABCEV. 5) kolkooziin tyryylegçe neker SMIISLOV.

Kuriaalgiigi çamduulka keregtei.

Selenge. Orongiin somonii „ Bliyykriin " neremzete tooz sentiaabriin 29 eder 88% tariaaga kuriaaba. Mon eder „Leeninii" neremzete tooz 83% kuriaaba.

E. Kandazabiin.

Maşiina zebsegee nariuaar kamagaalaka.

Selenge. Orongiin somonii „ Olzon tujaa" ba „Kalininii" neremzete arteeluud, „Leeninii ba Bjiyykriin" neremzete tooznuud ebese kuriaalgiin kedelmeriigi gyicedkemcee. tyynde kereglegdesen maşiinanuudaa neemel ogtorgoi dooro orkizoi. Ene bol ezegyi kandasan kereg bolno.

E. K.

Socialiic tusalamza egze baina.

Selenge. Orongiin somonii „kaliininii" neremzete arteeliin bykii tariga 342 ga baisan begeed tyynii buriaalgiigi sentiaabriin 30 eder cem dyyrgeed, beledkeliin tariaa tuşaaza baina.

Men arteel bol „olzon tujaa" geze arteeliin tariaa kuriaalgiin geegdesen tula, sentiaabriin 30 eder nege maşiinaa bygciir egebe. Kozomdogçodtoo socialis bygciir yzyylke ba dalton çukala kereg azai.

E. Kandazabiin.

Bykedelekeidekinees

...o, 9 (T). Japoon ulasiin ...i kotodo ceregiin dunda ...iiin debteryydiigi taraaza ...iin tele 5 soldaaduud ki...abtaba.

Veena, 9 (T). Bolgaariaas abtasan medeegeer Soviljeev koto deere syyd bolzo, ceregiin dunda komunis namiin yyr baiguulsaniigi telee 17 soldaaduud ba 5 kedelmeriçed zemetiin çanaraar kabaa daba. Tenerlin gurbani boolgoaluulagdaba, arba negeni bykei kaaraaşaa kaatargada jabka bolbo.

...z, 9 (T). Fraanca ulasiin ...oto şadarki Sen-Dorin-Diy ...kaan zasagiin ceregiin ge...jabasan Jydeeniç negçebe.

...ki Ogtiaabriin kubis...syyleer Estooni ulas dotor ...eer cagaantanii aarmiigi ...en komaandalza Soveedto ...cesen eris karşa daisan ...aina.

Syyliin medeegeer Germaani ulas dotor kedelmerigyiçyydiin too 6 miiljoon 600 mingan bolbo. Edenii araikan 440 mingan kedelmerigyin tusalamza abana.

Aradiin gegeereliin froontodo tokiooldoson amagalan bişe baidaliigi darui usadka

BMASSR iin Gegarkomaadiin buzagai baidaliigi butacokin zailuulza, sojoliin kubiskaliin daiçalkui ştaab bolgoko.

Gegeereliin arkomaadiin namiin yyrte kojordoki ceberlelge keregtei.

Manai soveed ulas bol, bolşoviig namiin onobçotoi mergen ketelberieer, ulas dotoroo socialiizma baiguulaltada aguu jike ilaltanuudiigi amzasan baina. Uul socialiis baiguulaltiin jike ilaltanuud bol manai soveed surguuliin emeng, zaluu yjeteniigi komuuniizmiin surtaalaar kemyyzyylke, socialiizmiin azal ba temecelde edebkiteigeer orolcozo çadaka çadabaritai zaluu yjeteniigi kemyyzyylke, men erdem ba teeknigiin şudlaka zaluu yjeteniigi bolbosorongiigaar kemyyzyylkiin tuiliin kariuucalgata zoriligiigi nam ba kedelmeriçen angiaas tabisan baina.

Buriaad-Mongoliin respyybligiin erke baidal deere, ekonoomig ba sojol bolbosoroliin talaar geegdengi baidaliigi socialis josoor şinedken keregte ynekeeree Maarks Leeninii politekniis surguulinuudiigi baiguulka jabadal bol socialiis baiguulaltiin negen jike kyçeteiken tasag zailaşa ygei men bolno.

basa Buriaad-Mongoliin ASSR bol eeriingee 10 zil dotor komunis namiin ketelberi ba SSSR-iin prolitariaadiin şuud demzelte dooro zagsan jabaza, eesediingee yndesen—sojoliin baiguulaltiin talaar gaikamşag amzaltanuudiigi tuilasan baina.

Zygeer yndesen sojoliin baiguulaltiin ba ekin, dunda surguulinuudiin baidaliigi saizaruulkiin talaar baga bişe amzaltanuud baibaç, syyliin yjide Buriaad Mongoliin aradiin gegerel bolbosoroliin kedelmeriigi erkilen udaridaka gazaruudiin, kamagiin tyryynee gegarkomiin kedelmeri jikeken jikeken suladaza, surguuliin tukai BK(b) Namiin TK-iin togtool dotoroo durasagdasan gaikamşag todorkoi erilgenyydiigi kerkibeç kangaza çadakaar bişe baidalda orozoi.

Buriaad-Mongol respyybligiin aradiin gegeereliin kedelmeriigi erkilke gazaruud, Gegeerelii Arkomaadaas ekilen eesediingee byke kedelmeriin sisteemiigi bolşoviig josoor şinedken baiguulza çadaa edii, enyynii ulamaar byke yndesen sojoliin ba surguulnuudiini dutagdaluud usadkagdaagyi, imagta BMASSR-iin GAK bol BK(b) Namiin TK-iin ton todorkoi zaabariin yndeseer, respyyblig dotorki aradiin gegeereliin kedelmeriigi erkim sainaar tabiza çadaka kamag bykii erke baidaltai baibaç, enyyniigi bodoto kereg deeree bejelyylze çadasan ygei baina.

Uçar iime tula. BMASSR iin Gegarkom bol eeriingee kanceliaariin alban koirog meetodiin ketberiigi menee eder kyrter zailuulaa ygei, surguulinuudiigi bodoto kereg deereni şinedken baiguulkiin telee oroldoogyi baisan deereesni byke kedelmeriin çanariigi gederge cokison. Gekees gadana, Gegarkomiin aparaad dotorki kariuucalga ygei ba ezegyi baidal buzagaigaar delgersen gebel, jere jamar tasagni juun tukai kedelmeri jabuulza baisan ba tyyniigi kariuucaka josotoi baisaniini medekiin argagyi baina.

Aradiin gegeereliin ba yndesen sojoliin baiguulaltiin gol zyilyyd bolko: byçediigi ujalgata josoor ekin surgaka kereg, enyynii gyicedkeliin çukala nekecelnyyd: surguuliin barilga nom debtereer kangalga, yseg biçegiig latazuulga, yseg biçeg medekegyigi usadkaka jabadaluud tasaldakiin tuilda kyresen ba jere tere bolbosoroliin kedelmeri, surguulinuudiigi onco todorkoigoor udaridaka jabdaluudiigi Buriaad-Mongoliin gegeereliin aradiin komisariaad, arkom Dondobiin tyryytei jaabaç kangaza çadasan ygei, karin uul kedelmeriigi unagaakiin zam deere kyrgezei.

politeknizma tasaldasan baina· Basa menee zildeç uridiingaa janzaar tasaldakiin zam deere kyreed baina. Uçarni ·bol, politekniizmiigi byke surguulinuudiingaa azal kereg deere bejelyylen jabuulkiin jamarç kemzeegi menee eder kyrter abaagyi, kooson baisan tula tasaldalgyi jaaka betei.

Kedee surguulinuudtani darkanii tasag emkidkegdee ygei jere emkidkegdesen gazaruud baibaç ton kangaltagyr enyynii tukai aimagiin gegeereliin tasaguud eesediingee yyskeleer jamarç kemzee abdag ygei karin jamar negen eder gegarkomoos caarsan eiregtiiv buuka belei geze kylieen suudag baina. (Selenge, Zakaamin Aga, Kiaagta, Tynken, ba busad)

Deere durasagdasan buzagai zyilyyd bol, BMASSR-iin gegarkomoos surguuliin tukai BK(b) Namiin TK-iin togtoolligi zeriçeze zoriuuta tyyniigi gyicedkee ygei baisanliini dabtan gerçelzei.

diin gegeereliin uul kariuucalgatai asuudalda ton joson tedii ba alban koirogoor kandaza baisan baina. Gegarkomdo baigaa kaadriin keltes bol eeriingee emene tabigdaad baigaa zoriligiigi kerkibeç gyicedkeze çadaagyi, enyyniigi gereçelke zyilni kadaa, aradiin gegeereliin kaadriigi beledken kemyyzyylke jabadal tukai keden olon çukala kemzeenyydiigi tasalduulsanaas ilerne. Keden kyyrsenyyd engergedeke baigaad Gegarkomiin zemeer tasaldasan baina. Ene zunii yjede Gegarkom bol dunda surguulinuudiin surgagçadiin beledkeliigi deeşelyylke 40 kynii kyyrsiigi Agropidinstityydiin dergede engergeke josotoi baigaad, enyynde jerdee 19 kyn kamtarsan ba tyynii tabanl buriaaduud. Gegarkomiin tesebiin josoor ene zunii yjede 480 surgagçadiigi bogoni bolzoriin kyyrsede kabaaduulan engergeke josotoi baigaad, bodoto deere kyyrsede kabaaduulagdasan surgagçadni 247 kyn bujuu 51,4 pr. gyicedkegdesen baina. Men ene kyyrse bol zarim aimaguudta ugta t a s a l d a s a n gebel: Bookon, Alair, Agiin aimagta 40 kyn cuglarka baisanaas 20 kyn cuglarsan, Zakaamnin 30 kynees 13 kyn, Korido 40 kynees 9 kyn g. m. bişeç aimaguudta tasaldasan baina. Basa pidagoogiigi beledkeke teeknikymiin dergede engergegdeke kyyrse araigeze 62 kyntei engergdee bolson baina. Enyynees buzagai negen faagta ababal, menee yjede aimag rajoonuud tabaigaa surgagçadaa taban kuruu mete medekees „baitugai tedeniigee" toogiinç medeke ygei suudag baina. Gegarkomiin kaadriin keltes ba byke tyynii sisteemnyyd bol kamag bykii medeegee sanaanaasaa taamagaar abça kiideg ba ynekeeree nutag bykende bolzo baisan baidaliigi zaakanç mededeg ygei baina. Menee kyrter aimagiin gegeereliin tasaguud surguuliin zaabariçanaar gyicedkegdee ygei, politeekniziimiin zaabariçan ygei ba men aimagiin gegereliinç daagça ygei aimaguud baika. Uçar iime tula surguulinuudta surgagçadiin dutamagiigi toolko bol zakagyi olon baina. Gegarkomiin „bagcaamal" tasagi medeegiin josoor kadaa surgagçadiin dutamag aimaguud: Mukar-Şiberte 21 kyn, Deede-Ydede 20 kyn ba Bargazan, Tynken, Aga, Baunta, Kabansk, Deede-Yde koto ba busa aimaguud dutamag baina. Surgagçadiin cubaltatai temecedeg ygei, ene bol zarim aimaguud buzagai jike baidag (Tynken, Mukar Şiber ba busad). Gegarkom ba tyynii kaadriin keltes bol, surgagçadiingaa iişe tiişee z u g d a s a n eesediingee duraar o ç o k o jabadaltai temecedeg meetodni bol, imagta eldebiin zakiaa togtoolnuudiigi biçeed bodoto kereg deere surgagçadiin baidaliigi saizaruulka tukai temecesen jabadal ugta ygein erkeer surga liişe tiişeni taraaza aldaza c baidag baina.

Gegarkomiin kaadriin ke surguulinuudta surgagçad syylen gyicedkeke jabada kabtar seremze ygeigeer ka niini ulamaas ynekeeree karşa etegeedyyd surga zergede şurgaza, kyykedi muniis josoor kemyyzyylk dalda eris saad ucaruulza uçaruud baina. (Kiaagta. Ag kon, Zakaamin ba busad) buzagai baidaliigi medesee Gegarkom bol surgagçad zergiigi angiin karşa, yzel liin talaar naidabari ygei b lee kubilsan etegeedyydees eesediin ceberlelgiin josoor kiin kemzee abasan ygei. komoos uul kariuucalgata t kaadriin keregiigi (Maj Bogdaanov g. m.) naidaza gaad baisani bol, jere toki son uçar geze jaabaç bo bujuu tedener bol surgag zergiin buzagairsantai teme orondo, karin tyyniigi ulan zegyigeer buzagairsaalkiin tus geke etegeedyyd baiza baisa ka juma.

Gegarkomiin sisteemeer ba deede surguulinuudiigi s çadaar gyicedkeke jabadal z ritei buzagai. Ogtiaabriin medeegeer Agropidinstit 100 kyn jiree, josotoi bais 44 kyn jiree, Troiskosaal Buriaad ba Oros pidag teeknikymde 210 kynees 20 kyn Bookonii pidteenik 70 kynees 28 kyn, Agiin pi nikymde 70 kynees 25 kyn, Ydiin uransaikani teeknik 40 kynees 10 kyn g. m. B kom bol tus surguulinuudi ragçadaar gyicedkekiin tele març bodoto kemzee abaag abkiinç zabdalgaygi baisaar Aradiin gegeereliin keregii çadabaritaigaar udaridan jab çadaka. angiin ba yzel surt talaar bata naidabaritai kyn ygei şalgan tyyberilelze abka jab da Gegarkomiin zygees joso dii, alban koirog kuuliin j kandasaniini gerçelke negen f bol, ene 1933 oni 6—7 sar 6 kyn selgegdegsen ba m 7 bakiini KALMAKOOV gegçe san ba Kalmakoov bol juuç k ygei ba men caaşaa juu k medekegyi, eeriingee me bykii kaadriin toogi mededeg unagaka jabadalda tusa kyrg suuna geze kelebel zemete oldokogyi bujuu cekiini kel Kalmakoov bol aradiin ge liin kaadriigi bolşoviig josoor ridan kedelmeriileke çababa kyn azal· Gegarkomiin kaa keltesta baisan buzagai baid bol iime begeed, ene zigsy baidaliigi, erkebişe usadkan luuka çukala.

Surguulinuudni eneçen baidaltai

BMASSR-iin Gegeereliigi erkileke aradiin komisariaadiin surguuliin kelteste nege kyn baidag ba tus keltes bol eeriingee „udaridalgii gi" zebken caarsan diregtiiveer jabuulan surgul i n u u d t a a „ amidii " ketelberi ekedee joso dyyrgegen mete zildee nege udaa, suralcaliin ziliin ekilkede, (namar) bujuu suralcaliin ziliin kagasta (ebel) nege kyniigi kedee gargadag enyynees ondoo bodoto ketelberi juuç ygei, (zarimdaa aimagiin gegeereliin tasagiigi daagçadiin zebleen tatakaar) bişe meetodiin bodoto ketelberi ygei baina.

Aimagiin gegeereliin tasaguud menee kyrter surguuliin zasabariçanaar gyicedkegdee ygei (D-yde M-Şişer, ba busa aimaguud) Surguulinuudni menee kyrter surgagçadaar dutamag (D-Yde Koto, D·Ydiin, M-şiber, Aga, Zakaamin ba busad), Enyynii tukai Gegarkom bol jamarç bodoto kemzee abaa ygei karin surguuliin keltesiigi daagça Kantaşkeejev bol surguulinuudta surgagçadaar gyicedkeke jabadalda ynekeeree kabadag ygei, „ene kereg bol nada kabaatai bişe, imagta kaadriin keltesiin kilke kedelmeriigi geiçe" geze eeriingee bejees zailuulan koirogoor kariuucaba, Bur. GAK bol menee kyrter respyyblig dotoroo kamta kediiçeenen bagaçuud surguulda kabaaduulagdasan ba tyynii keçeneen bagaçuudni surguulidaa jabaza baisanii tukai jamarç todorkoi medeegyi ygei, kedee garsan itegemzeteiini materiaalaas medekede tedener bol kyykediigi surguulida kabaaduulka keregte orolcodog ygei jere jabaad jiredeg baina (Kori, Bartaanova) Itegemzeteneriigi kedee gargakadaa tedenii kiike kedelmeriigi saitar zaaza egeded ygei ba jere beled kelmuutai kynyydiigi gargadag uçar enyyn deerees kedee gargagçadni surguulinuudta jamarç meetodiin zaabari egedegi ygei, ene tere surguulinuudaas kezeenii yniin kuuçarsan medeenyydiigi cugluulza jabaad jiredeg baina.

Byke respyyblig dotoroo sentiaabriin 1-de surguulinuudiin 70 tukai proceentni keçeelee ekilsen ba menee eeriingee keçeelee ekileedyi surguulinuud baina (Selenge D-Yde, Jaruuna ba busad) Ene bol suralcaliin zilde belekeliigi kozomdozo ekileed tyynee muugaar jabuulsaniigi gerçelkees gadana, surguuliin keltesiigi erkilegçe Kantaşkeejev bol „Buriaadiin tyykede surguuliin keçeel sentiaabriin 1-de ekilsen baigaagyi jum· geze ton oportuuniis kariuu egçe suuba. Gancakan D·Ydiin rajoondiigi abça yzebel menee eder kyrter 15 surguulinuud keçeelee ekileedyi baina. Suragçadiin surguulidaa kabaadalga ton muu, Koriin aimagta 40—66%, Kabaansk rajoondo 80% g. m. Ene bol suragçadiin cubaltin garça ocoko jabadaltai temeceke temeceliigi jabuulaagyi baisaniini gerçelene. Men M-Şiberiin aimagta 21 suragçad dutuu, enyyniigi gyiceeke tukai Gegarkomiin zygees menee kyrter josotoi kemzee abtaa ygei.

Gadana engersen 1932 — 33 onii suralcaliin ziliin ecesde surguuliaas garça ocoson surgagçad aikabtar olon. Menee Gegarkomdo baigaa 9 aimaguudiin medeegi abça yzebel: D-Yde kotodo I konceentraas —21,5%, Tynkenii aimagta I konceentraas —6,0%, II konceentraas —32,0%, Alairiin aimagta I konceentraas — 28,1%, II konceentraas— 46,8%, Bookondo I konceentraas—26.7%, II konceentraas— 59,0%, Deede Ydiin rajoondo I konceentraas —20,2% II konceentraas —39,4%, Jaruunada I konceentraas—17,2%, II konceentraas—20·3 pr. Kabaanskda I konceentraas— 21,3 pr. II konceentraas—43,7 pr. (Miisovoi ygei geer).

Senlenge I konceentraas 8, 2 % II konceentraas—6,0% ba Miisovoido I konceentraas—29,5% II konceentraas—46,1%. Niite deere ene 9 aimaguudta abtasan medeegeer tus 9 aimaguudta bujuu respyyblig dotoroo I konceentraas 19,0 % II konceentraas 33,0% garça ocoson baina. Enyyn tukai Gegarkomiin surguuliin keltesiigi daagça Kantaşkeejev bol iime buzagai jabadaliin garsan şaltagaanii ynen uçariigi ile gargakiin orondo jike gaikaza „Menee ziliinki mete jikeer cubarin garça ocoko baidal jerdee baisaagyi juma" geze suuna.

Uul faagtanuud bol Gegarkomoos surguuliin kedelmeriigi zigsyyritei mugaaar ketelberilze baisaniini cem gerçelen karuulna.

Politeknizmiigi eesedee toonogyi

Surguulinuudiigi politeknizaulka jabadaliigi Gegarkom eesedee toosood ygei baina. Jaakadaa tiineb? gebel Gegarkomiin zygees kedee aimaguudta garsan itegemzeteneriini biçesen toocoonoos medekede, negeç ilegemzete surguulinuudiin bolşteknizma tukai biçesen zyil ygei ba enyyn tukai medekeç. juma ygei jiredeg baina. Imagta gegarkomiin zygees politekniziimiigi bolşoviig josoor udaridaa ygei, karin tyyniigi cegnekegyi ygei gargaza baisanini ulamaas engeregçe 1932-33 onii suralcalin zilde surguulinudiind

Şoviniis yzeleer Tataariin surguulinuudiigi gadnaçalna.

Gegeereliigi erkilke aradiin komisariaadiin aparaadaas jike orosiin şoviniizma yzel gargan yndesen surguulinuudiigi udaridadag ygei gadnaçalza baina gebel:

Buriaad Mongoliin respyyblig dotoroo Tataariin surguulinuud kamta 8 baina. Uul 8 surguulinuud jamarç ketelberi ygeigeer kedelmerildeg ba gegarkom bol tedeneree eldeb janziin medeenyydiigi nekeze abkaas ondoo jamarç ketelberi da tuslamza kyrgedeg ygei gegarkomiin kedelmeriçenees ene Talaar surguulinuudiigi ankaran sanalaa tabiza kyn ygei ba men namiin yyriin sekretaarç enyyniigi „ugtalan martaza orkison" baika juma. Tataariin surguulinuud bol suralcaliin nom debtereer jike dutamag yndesen kelenii programma ygei g.m. jikeşeg dutuunuud olon baina. Gegarkom bol tus surguulinuudiin pidagoogiin kaadriigi dyreşeltei bolgoko ba uul surguulinuudiigi tusagaarlan udaridaka jabadal tukai sanalaa tabiaa ygei, 7 sara dotoroo Tataar surgagçadiin zebleen negeç udaa tatasan ygei. Zygeer Tataar surgagçad bol jerdee 15 kyn baika juma. Alairiin aimagta baigaa Tataariin surguuliin barilga 1929 ondo ekilsen ba mşnee kyrter 4 ziliin torşo dotor tus surguuliin barilga dyyrgegdee ygei, kamag barilgiini keregselyyd gutaza, gemteze yzegdeze baina. Iime zigsyyritei buzagai zyiliigi jike orosiin şoviniizma gargasan kereg men geegyi bol ondoo jun bolko belei.

Deede Ydiin 7 ziliin Buriaad surguulida ilgeesen surgagçadni Buriaad kele gyiced medeke ygei kynyyd ba men tus surguulida yndesen kele zaaka surgagça ygei, menee I koceentrni oros kelen deere keçeelee jabuulza baina. Jere ene mete „semeekeneer" şoviniizma gargaka jabadal Gegarkomdo yrgelzelseer ba namiin yyriin sekretaar nek. Podooliskaja bol uul şoviniizmiigi medeeser baiza, tyyniigi butacokikiin orondo karin ajadan dagaldaza suudaig baina.

Prograama meetodiin instityyd ba suralcaka nom debter tukai

Gegarkomiin dergedeki prograama bol kamag byke kedelmeriee jamarç teseb ygeigeer jabuuldag. Uul instityydiin gargasan pragraamanuud bol 7 begeed, dunda surguuliin yndesen kelenii pragraama menee kyrter gargadaa ygei.

Men ekin ba dunda surguulinuulinuudiigi negen adali nom debtereer kangaka jabadal bol, suralcaliin ziliin ekilkede cem belen bolood baika josotoi baibaç, enyyniigi kangaa ygei, surguuliin jabadaliigi tasalduulkiin tuilda kyrgeze baina. Menee keblegdeze garaad baisan nomuudni 6, keblelde baisan nomuudni 9, keblelde ekeer beledkeze baisan nomuudni 6 iime baina.

Gegarkom bol, uul çukala keregiigi bolşoviig josoor udaridaza çadakagyi, menee kyrter olonki surguulinuud orosç kelenii umoor dutamag (D-Yde koto, Kabaansk, Selenge, Aga g. m. aimaguud).

Enyynii tukai RSFSR-iin AKS ba Gegarkomiin zygees eris katuu zaabari keden udaa egtesen bolboç, enyyniigi caag daruidani bejelyyleegyi oportuuniisaar kandaza byke kedelmeriee eeree bytekiin zamda oruulaad baina.

Gadana, pragraama meetodiin instityydte jerdee 3 kyn kedelmeriedeg, tende zaluu pidagooguudiigi debzyylen abkaasaa „aidag" ba tus instityydiin erkilegçe Şirakoovski bol kyniigi abkadaa „bolgoomzotoi" kandaka josotoi geze zeb sergeemzeldeg bolboç, kereg deere bolkodo keden angiin karşa zoniigi cugluulaad suudag baina (Linkobiin, Erketiin ba busad).

Prograama meetod zokiooko kereg bol aikabtar jike kariuucalgatai begeed, programmiin alitukai namiin ba angiin talaar zeb serimziteigeer zokioogdosonoos surguuliin byke kedelmeri dulduidagdaza tula uul kedelmeride angiin talaar itegeltei, ulas terin erkim beledkeltei, namiin zinkeni şugamiigi zeb bejelyylze çadaka nekediin baika josotoi dabtaza nebtergekiinç kereg ygei beze. Gebeç nek. Şirakoovskiin „bolgoomzoor" alban ba namaas kajagdasan zonuud debzyylegden uul kariuucalgatai kedelmeriigi udaridaza baikani zigsyyritei-

Surguuliin barilganuud tasaldaa

Gegarkomiin tesebiin josoor 1933 ondo 16 rajoon dotoroo kamta 6 şine barilganuud, 49 zasabarilan nemeze barika barilganuud dyyrgegdeke josotoi baisanaas, menee ecesien dyyrgegdesen barilga negeç ygei. Gegarkomiin barilgiin keltesiigi daagça Pokroovski gegçe josotoi opotuniizma gargan „barilgiin materiaal ygei bolson koino jaagaad barilga kiike josotoib" geze kariuucaza suuba. Barilgiingaa tukai opiratiiv medeenyydiigi yrgelze abadag ygei, arai geze zildee 4 udaa abadag baina. Menee Gegarkomiin medeegeer 1933 onii barilgiin teseb 1 ba 2 kvaartalda 34 proceento gyicedkegdesen, odoo 3 kvartaalingaa medeegi abaadyi.

Men 1928-29-30 onuudaas ekilen barigdaza baisan barilganuud baibaç menee kyrter dyyrgegdedyi, kamag barilgiini keregselyyd gemten gutaza, yrigdeze baisan baina. (Tynken, Selenge, D Yde koto ba busad). Uul barilgada somologdoson mengen zeereeni ton narin ba zebeer kereseeke jabadal jabuulagdadag ygei, karin yrize duuşaza baisan uçaruud baina (Okiiin surguuli, Derestein surguuli ba busad).

Gegeereliin arkomiin barilgiin keltesiigi daagça Pokroovski zygee bol, kaana jamar surguuliin ba juuni unşalgiin gerlin barilga jamaraar byteegdeze baisan ba tyynii çanariin tala bol kerbee tasaldaza baisan bolni jamar uçaraar kenii zemeer tasaldasaniini medeedeg ygei ba medekiigi oroidodogç ygei karin barilgiin tasaldasan şaltagaani „zamaaska ygei, şil ygei, kadaasa ygei" geze keleedie, enyyn tukai Gegarkom ba Pokroovski eeree zemelei basanaa jabaza mederdeg ygei, cem bejeesee zailuulkiin ukaan tekeerçe baidag baina.

Enyyntei daşaramdaulan Gegarkomiin kamar doro baisan negen faaktiigi ababal: Ydiin uruda bejeee barigdaza baigaa 7 ziliin surguuliin barilga ekeser 4 zil dotor dyyrgegdee edie ba kerbee tyyniigi keteiberiieke jabadaliin ene josooroo baibalni eşeeo 4 zil dyyrgegdekeni berketei baina jum. Tus surguuliin jike bejeni boskogdood, oroini kuşagdaagyi, zil byri booroodo cokigdosor kanaiii gutaza baisaar baina.

Tiin surguuliin barilgiin kedelmeriigi imeer udaridan, uul keregte josoioi opotuunoor kandaza baisan deerees byke respyyblig dotoroo barilgiin kedelmeriigi tasaluulaza, enyygeere bol kamag surguuliin keregte zigsyyritei saad uçaruulza baisan baina.

Kaadra—egeel ebeçentei gazarni

Udaataiki asuudal bol aradiin gegeereliin kaadra tukai. Tus asuudal bol Gegarkomdo byri amagalan bişe baina. Keniiç me deeser surgagçad bol, bagaçuudiigi komuniis josoor kemyyzyylen bolbosoruulka aikabtar jike kariuucalgatai niuurnuud baika josotoi

BMASSR-iin Gegarkom bol ara

Niite ulas—teriin gegeereliin kedelmeri tukai juuç alga

Niite ulas — teriin ·gegeereliin kegelmeriin baidal bol byri zigsyyritei. Ene ziliin Maarta saraas koişo Gegarkomiin aparaadta deerki kedelmeriigi ceke jabuulka kyn baiqaagyi ba keng enyynii tukai sanaagaa zoboogyi menee kyrsen baina. Envynii ulamaas respyyblig dotoroo niite ulas terin nebtereliin jaaşagyigeer tasaldan unasan baina. Gegarkomiin niite ulas—teriin nebtereligiin keltesiigi daagça Bartaanova gegçe baibaç Gegarkomiingoo aparaadta kedelmerileg ygei, cag yrgelze eideb kampaanaar komandiroovkodo jabadag ba komandiroovkodo jabadaç eeriingee kabaata kedelmeriigi jabuulzag ygei ba enyynii tukai sanaagaa zobodoggyi baina. Nerlegçe Bartaanova tuşaa kedee garkadaa eeriingee tuşaariigi orlozo baikiigi nek, Byrlakoov gegçede daalgaad ocoson baikaç tere Byrlakooviin kiisen kedelmeri ygei karin „kynii ygei bolson koino. jamar kedelmeri baikab. j u u ç y g e i l." g e z e kariuucasan baina.

Zygeer nek. Byrlakooviin ee tuşaal bol, yseg biçeg medekeg gi usadkaka inspeegtor azal. E tukaidaa jamar kedelmeri jab za bainabç? gekede „Zaabari baicaaka tooniud aimag byk egteed, tyyniigi gyicedkeze sanii medee abtanagyi" gez riuucaba: Yseg biçeg medeke usadkaka kedelmeri kama buzagaigaar tasaldasan baina j Men Gegarkom bol kaana j aimaguudta kedii unşalgiin gu guud ulaan bulan ekeneriin u gernyydiin baisaniigi medeg baina.

Tiin uul faagtanuud bol, gegarkomiin zygees yseg biçeg giigi usadkaka kedelme opiratiivno josoor ketelbe çadaagyi baisaniini gerçelke respyyblig dotoroo niite ula riin nebtereligiin kedelme tasalduulan unagaasanii t garkom bygedeeree ba tyynii rdgçad tus tuştaa kariuu juma.

Angiin karşa etegeedyyd gegarkom ba tyynii sisteemde dyy

Enyyntei kamta, decre durasagdasan buzagai faagtanuud deere nemeze biçeke josotoi nege zyil gebel:

Gegarkom bol angiingaa seremzigi mokoozo angiin niydigi sokordosonii ulamaas gegarkomiin ba tyynii sisteemde aimag jabaa teeme salabarinuudta syreg olon angiin daisad şurgan orood Buriaad Mongol respyybligiin dotorki gegeerel bolbosoroliin kedelmeriigi tasalduulan unagaza ka jabadalda idebkiteigeer orolcozo baigçadiigi dooro biçekede:

Kartukaajev uridiin opiceer yndesen surguulinuudiin insp tor baisan Nimiin jikeken niu gan, gegarkomiin sekretaar ba Bogdaanov niudargan bajan, k riin keltesiigi daagça baisan. lakoov oficeer, statiistig ba Baltakiinov niudargan bajan, Orloovski g komdo kedelmerilkedee gi gee kangasan ba daagçad riigi cem unagaasan. Aardin ta nacionaalizta ba kojorni maanas gargagdasan, menee

(yrgelzelelnl 3 daki niuurta).

(Kojordoki niuuriin yrgelzelel)

ıliin prograama ba meeto-
nstityydiin kedelmerіçen.
o niudargan, namaas gar-
an, men PMI-te kedeldeg
ılin erkee kasagdasan ba
ırabiaagta surgagça baisa-
rgagdasan. Sempiliin niu-
ba gulvaa nojonii kyy,
lkanii teeknikymiin direeg-
aikadaa / uul teeknikymiin
bykli kedelmeriilni eki
lgeer kudkan unagaasanii
regterijngee tuşaalaas gar-
ıan. Vaançagiin L—Mongol-
ıta kedelmerilkedee rabiaa-
ıerieer bajee kangasan ba
ziin kedelmeriigi unagaa-
ula tuşaalaasaa gargagdasan
nee kiliin şadarki Kiaagtiin
in gegeereliin tasagiigi
ar kedelmerilze baina. Men
ımiin orologço F. Minec-
ıqçe bol selendyymiin tuilin
aimaaçan ba nojonii kybyyn.
eviin eçegeni bol 1917 on
20000 tekerigiin naimaatai
baika. Kyzmiin (kotiin ge-
ln tasagiigi daagça baisan)

şovinilsta, eesedee şyymzeleliigi
zoriuuta kabçagça, kotiin gegee-
reliin tasagiin kedelmeriigi una-
gaaka jabadaliigi emkidkegçe bai-
sani ilerçe namaas keegdesen
(enyyn tukai „BM ynen" ba
„BM Praavda" tolilogdoson baika(
Ene Kyzmiin gegçe bol gegarko-
miin orologço Şirakoovskiin dal-
dalaltaar menee gegarkomiin te-
sebleliin keltesiigi daagça bolood
baina Şirokovski ba Kyzmiin ko-
jor D-Ydiin kotiin 7 ziliin Buriaad
surguuliin tylieegeer eesediingee
kangasan tyygeeree bol tus sur-
guuliin keçeelde tasaldal uçaruul-
san, edener bol eesediingee ke-
delmeri tukai kamag bykii ama-
galau bişe buzagai baidalaa ne-
miin ceberlelgiin komiisaas nuu-
za baisan baika. Uçar iime tula
tus zigsyyritei keregiin telee ze-
meteniigi kariuucalgada kabaa-
duulka josotoi. Enyynees gadana,
kedeegiin surguulinuudta syrgaa-
san angiiin daisad niudargaçuud
ton olon baika tula tyyniigi tus-
kailan şalgakada ilerne beze.

kaluudiigi azal kereg deeree beje-
lyylen gyicedkeke ba kedelmeriee
şinedkekiin telee bolşoviig josoor
temecekiin orondo, karin keden
olon koson şiidkeberi togtooluu-
diigi gargakaas bişe, kiisen kedel-
meri juuç ygei baina. Namiin yyr
bol. ceberlelgiin komiisaas zaasan
tcn todorkoi zaabarinuudiigi bo-
doto deereni gyicedkeke keregiigi
toiruulan namtai ba namgyi ke-
delmeriçenee emkidken elsyyiee-
gyi, karin kooson „tangrig, itegee-
leer" kizarlasan baina. Ede bykii
buzagai baidaluud jere bolzo bai-
san kereg uu? Bişe, jaabaç jere
tokiooldoson kereg geze bolkogyi.
Enyynii uçaranii kadaa, Grgarkom
ba tyynii sisteemyydte kedelmeri-
leze bykii komuniistanuud ceber-
lelge engergekede eesediingee
bodoto azal kereg deere garça bai-
gaa gynzegei tasaldaluud ba al-
duunuudiigi komuniisiin emene
ynen josoor mederen bolşoviigiin
ilegelze egeegyi, men uul amaga-
lan bişe baidaliigi cem ileryyike
jabadaldaa ceberlelgiin komiisda
idebkiteegeer tuslamza kyrgek ja-
badaliin ton kangaltagyi baisaniigi
dakinaa dabtan batalza egesen
uul kereg bolno. Uçar iime tula
tus namiin yyr bol niuur çarai sa-
kilgyigeer şyymzeleltegi ba eesedee
şyymzeleliigi delgerengyigeer ja-
buulza, eeriingee aparaad ba doodo
şatiingaa sabarlinuudta baigaa du-
tuu dunda zyilyydee şuud ileryy-
lkiin telee niitiigi emkidkee ygei
baisan bujuu yndee uul buza-
gai zyilyydee nam ba namiin ce-
berleigiin komissaas daldalan niuu-

za ergetsen baina.
Kancaliaariin-albau koirog mee-
todoot kedelmeriee jabuulan an-
giiin seremziigi mokoodkozo bol-
şoiivg eesedee şyymzeleliigi del-
gcrengiigeer jabuulaagyi, şyymze-
lelees aika, opiratiiv, nugarkai
bişe ketelberini bol. Gegeeliin
arkomaadiigi bolşoviig josonii ça-
nga segserelgede oruulkiin çuka
liigi erine. Menee yjede nam ba
zasagiin zygees gegeereliigi erki-
lke oronuudiin emene tabiza by-
kii zorilgonuudiigi damzag ygei
çyicedken kariuucaza çadaka tyryy
oron bolgoko josotoi.
Deere dursagdasan amagalan
bişe baidaliin zigsyyritei faagta-
nuud bol Gegarkom ba tyynii ka-
mag sisteemenyydiin amagalan
bişe baisaniig. gerçelen gargasani
çakam tula Gegarkomiin dergede-
ki namiin yyriigi kojordoki ceber
lelgede kabaadulan, kamag bykii
ebeçentei gazariini tesecokin, so-
cialis baiguulaltiin negen çukala
tasag gegeereliin byke kedelmeri-
ligi tasalduulan unagaaza baigça-
diigi ecesleu çeleelke josotoi.
Niite azalçan araaiin ederes
edertе urgan kegzeze bykii ideb
ki yyskelgede tyşen, namiin emkiin
ketelberieer BMSSR-iin Gegeere-
liin araaiin komisariaadiigi oiriin
cagaa sojoliin kubiskaliin daiçal-
kii ştaab bolgokiin telee temece-
ke.

Bur. MKK-KTI, „B M. Ynen" ba. Komsomooliin Mozkomiin brigaad: Aliimov G. Cebegiin N. Baalkanov A.

Modouraskalga

Urasaza jiresen modo usanaas

gargalgiigi oiriin ederyydte dyyrgeke

Cagi'n oçozo ваiваç eris kuвilalta ygei

Ogtiaabri sariin tyryyşiin de-
kaada engerebe. Manai respyyb-
lig dotoroo modo uraskalga ba
ilangajaa „urasaza jiresen modiigi
usanaas teeze gargalga deere ba-
ga bişe tasaldal tokiootdoson bai-
na.
Ogtiaabri sariin 5 nii medeegeer
modo usanaas teeze gargalgiin
teseb bolbol araikan 44,2 % gyi-
cedkegdesen baika jum.
Keibee engersen zilde modo
uraskalgiigi erkiledeg emki zur-
gaanuudiin imagta buzagai muu-
gaar kedelmerilesenii yreer kem-
zee ygei jike modon melisen doo-
ro kyreze kosorson baika begeed
menee zilde kojordugaar taban
ziliin ekin zilde engeresen ziliin
alduugi ugta dabtaka ygein tula
byke kyçe çadalaa zangidaka jo-
sotoi baisan azai.
Gebeç modouraskalgiin usanii
ergiiin Veerkne Ydiin kontooro
bol uridiingaa alduugaas bolko
surgaal abaa ygei, karin dabtakiin
tuilda kyreed baisan yjitei.
Menee keden zuugaad birebnoo
usan dotor kebtez baina. Tyyniigi
kojor niydeerce karaza baigaad
uraskalgiin kontooro jamar eris
kemzeenyydiigi abanab? Ende
ugta kemzee abana ygei gekede
alduu bolno gebeç, aikabtar du-
tuutai baina.
Ene kedelmeriin kyçen jaaç
koln dutuu. Ydiin usanii ergiin
kontooro bol deer byride 1210 ke-
delmeriçen kedelmerileke josotoi
baisan aad, bodoto deeree arai-
kan 349 kyn kedelmeriileze bai-
na.

Ene tasaldaliin ug şaltagaan juub?

Ydiin ergiin uraskalgiin kon-
tooro buzagai muugaar kedelme-
rilene ba ketelberilene. Kedelme-
riçeniigi emkiteigeer elsyylze ça-
dasan ygei ba enyyn deere ne-
meri kedelmeriçenii eritiigi (bai-
ra baidal, idee kool, ed keregse-
leer) gyiced kangaka jebadalda
biyrokratiizm josoor kandadag
uçaraas kedelmeriçenii subalta
aikabtaraar delgersen baina.
Modo usanaas teeze gargalgiin
kedelmeriçenii dunda niitiin neb-
terellin ba oilguulgiin kedelmeri
ton muugaar tabigdasan socialis
meriice ba udaarniigçalga niitiin
byksiir g.m. meetoduudiigi ke-
delmeriin dyrişel deere kereg-
legdeg ygei ba tyynçelen kedel-
meriin emkidkel, kedelmeriin
kyçiigi zeber kubaarilan tabika
jabadaluud bol kedelmeriee am-

zaltatai caaşaxi dabkiuulkiin gol
çukala zyil bolzo eke baisan aad,
jike muugaar emkidkegdesen bai-
ka jum.
Tyynii caana modo usanaas tee-
ze gargaka mikaniizmuupani al-
kabtar sulaar kaika kereg kereg-
legdedeg, zarim yjide azal ygei
zogcoko jabadaluud gardag bai-
na.
Uçar iimede Ydiin ergiin uras-
kalgiin kontooro bol ene ederees
ekilen niuur deere baisan byke
kedelmeriin kyçiigi zeber em-
kidkeze, mikaniizmuudiigi negeç
minnutiin kugacaada zogsoolgyi
gyiced kereglekiin byke kemzee-
nyydiigi abaka ba enyyntei kamta
nemelte kedelmeriçeniigi ergeer
elsyylke tedenii dunda niitiin
kedelmeriin kyçiigi nen ergeer tabisa-
nii yndesen deere azaliin socia-
liis meetoduudiigi gol bolgon
kereglеke.
Kotiin namiin, komsomooliin
ba profsojuuziin emkinyyd bol
kooson togtooloor bişe bodoto
deere tuslamza kyrgeke keregtei.
D.

Opiratiiv medee

Ogtiaabri 5-nii medeegeer mo-
douraskalgiin jabaca iime baina:
ene zilde respyybli dotoro kam-
ta 490000 k/m modo uraskaka
tesebtei baisan tyynii 88,4% usa-
nii ergide buulgagdaba, tere buul-
gagdasanii 97,8 % dsanda tabig-
dasan ba 92,4% adagiin pyynke-
tede jiresen bolon 44,2% usa-
naas gargagda.

Agiin aimag tesebee dyyrgebegyi.

Agiin aimag dotor 3 kbartaaliin
rmengen sangiin tesebiin sentiaab
riiin 25 medeegeer 82,gcaal gebe.
Mengen sangiin zagebel: deere
tyryylen jabagçad Ca-
gaan—Uuliin somon 114%,aima-
giin kopirativiin kolbon107%,Zyt
kiliin somon 104%,Karaşiberiin
somon 102%ba Onon-Kamnigaani
koşuun 99%bolgobo.
Kamagiin syyide şagtagaldaa 3
dugaar kvartaaliin tecebiigi tasal-
duulagçad gebel: Duldarga-41%,
Çandalun somon 23%bolgobo.
Edegeer somonii soveeduud
kyyze„eeree byteke amagalan bai
daida zeteze susaar kamagiin
kampaaniigi tasalduulagçad bol,
tyryyn jabagçadiin arga meteedigi
kereglen, tasaldaiaa bogonikon
cag dotoroo usadkaka josotoi.
G. Y—riin.

Ceberlelge өngөrөө namiin yyr sanaagaa amaraa

ırkomdo ba tyynii sistee-
menee edor balgaa zig-
buzagai amagalan bişe
n kamag bykii zem kari-
igi endekiiin namiin yyr
jedee daaza abka josotoi.
s yyriin ceberlelgeer ile-
esen buzagai baidaluudaas
riin surgaal bolgon abça
oiriin cagaa usadkan zai-

luulkiin telee Gegarkom ba tyy-
nii sisteemyydte kedelmerilze
baiga komuniistanuud bol byke
kyçee elsyylen zangidaza temece-
ke josotoi baisan. Kedii tiime bol-
boç, uul namiin yyr bol tyynii
sekritaar Padooliskaja tyryytoi
„ceberlelge manai engeree" gesen
sanal tereze, sanaagaa amarcagaan
komiisiin viivod ba zaabari durad-

Buriaad Mongol ulasiin ynitaarno stinograafi (tataluur biçeg)

ad Mongol ulasiin sojoliin
altiin gol çukala asuuda-
negen bol arad temenii
çegiigi kurdan ba kilba-
zuulka kereg bolno.
ad Mongoliia kuuçanii or-
deereesni dooşoni biçedeg)
çeg bol, azalçan olon te-

mentigi gegeeryylke zebseg bolzo
çadaka ygei baisan baina. Kuuçan
azalçanii daralaka ba melzeke
zebseg baisan, tedenii karankii
munkag baidalda bariza baika
araga bolzo baisan belee. kuuçan
biçegiin maşa balar uradiin cagta
zokioogdoson ba azalçanii sural-

cakada berketei ton bydyylig bai-
dalni azalçan buriaadiigi munka-
ruulkada taşuur bolzo baigaa belee
Olon temeniigi gegeeryylke ku
biskaliin şine zebseg bolko Buri-
aad Mongoliin şine ysegiin latiin
ysegeer yndese bolgozo zokioozo,
flodaal lamnariin kuuçan biçegiigi

kalka koişolzo bolsogyi zorilgo
BK(b) Namiin B.M-iin emki bai-
guulgiin urida tabigdasan baina.
Tiin lata dyrsetei Buriaad-Mongo-
liin şine yseg delgereze tyygeer
yseg biçeg medeke ygeigi usad-
kaza, nom debter, kebleı sonin
daragdaza baisan yjetei.

Buriaad Mongoliin stinograafi zokioogdobo

uulsan aliaavidiin yndeseer
-Mongoliin şine ynitaarno
stinograafiigi zokioozo
oko jabadal bol B.M-iin
sojoliin baiguulaltiin
ike şiidkekii çanartai jaba-
ı.
ıoto ulasiin olon ondoo
ıdesetenii latazuulsan al-
orosoo jabadal bol Lee-
lesen josoor kuuçan araa-
onii biçegees latazuulsan
a oroko jabadal bol „du-
nii jikeken kubiskal men"
ın aliaavidaar ton tyrgen
ır kengeer biçeke argagyi
biçegiin kelende meden
oson ilyy ygenyyd orodog
ula, ene biçeke jabadalda
tyrgen teempe oruulka ar-
aisan juma.

Tiime deerees manai jariaanii
yge biçeke stinograafi bolzoruulko
çukala bolzoi.
1932 onoos ekilen Buriaad-
Mongoliin stinograafiigi zokiooko
kedelmeri bol Moskvaada baigaa
„Agamaala Ooglin" neremzete
stinograafiin yndesen kyyrsede
jabuulagdaza odoo bolkodo bide-
ner eseediin yndesenii stinograa-
fitai bolson bainabdi.
Stinograafi biçeg bol aikıbtar
tyrgen begeed minuuta dotor
110 yge amzaza biçeke juma. Jere
kyn kelekedee (dunda zergeer bol)
70-80 yge keledeg zişeetei gedeg,
tiin, miniiç Buriaadiin kelesenugi
biçkedem jere 50-60 ygees deeşe
kaliaaza keleke Buriaad iledkel-
çenyyd ko nor baisan. Iime dee-
rees Buriaad-Mongol ulasta stino-
graafistanar bol 70 yge biçede

bol gyiced amzaza çadana.
Manai Buriaad Mongoldo iled-
kelçiin ba şyymzelel kelegçediin
ygeigi gyiceddeer biçeze toliaka
arga enyynees urida bedende bai-
sangyi. Odoo şine stinograafitai
bolsoor tere jabadal usadkagdaba.
Buriaadiin stinograafi delgeryylke
çukala bygeed aldan gazad, so-
nin biçegiin korloonuud tus tus-
taa ene stinograafaar biçedeg ko-
delmeriçediig oloor beledkeke jo-
sotoi. Odoo eder manai Buriaadta
uul biçeg şudalsan kyn ygei ba-
kam begeed ganckan kyn baina.

Tiime tula yndesenii stinograa-
fiistanarigi beledkeke ba biçedeg
maşaniistanariin ziliin tyr surguuli
neeke çukala begeed tere surguu
lida baikadaa jun suraad garkab
gekede?

1. Yndesen kelenii stinograafiiis
tanar bol kynii kelsen keliigi mi-
nuuta dotor 70 80 yge amzaza
biçedeg bolno.

2. Cuglaan kuraal deere kelsen
oraatornuudiin eledkelyydiigi sti-
nograamaaraa biçeed, syyldeni
cokidog maşinaar buulgan biçeke
dee minuutada 200 yge amzaza
cokiko bolko.

3. Biçedeg maşiniigi cokizo
surakada karan ygei arban kura-
gaaraa aldad ygei (taamagaar) co-
kizo suraka.

4. Biokedee jike tarnu gojoor
biçeke (pooçorko) olko ba yseg
tabikadaa dyrisiini gazaaka ygeigi
zaabol suraka ba şinzelen şalgaka
caka josotoi.

Ceren Budiin.

…nciliaariin biurokraad kөtөlвөriin yrenyyd

onii ogtiaabriin 3-as ekilen
ıder kyrter Deede Ydiin
n Dabaatiin somondo ku-
a esergyy „Dabaatiin ke-
kai syyd bolood dyyrebe.
ydte şyygdeze, eesediingee
zergeer zemee amasasan
ylegdel bolko niudargan,
igaan bandiiduud bol nu-
ıamiin emkiin angiin
gyi baisan deerees namda
orosonii daraada ene so-
ıetelberiigi gartaa abasan

ç medeeser, ede kubiskalda
beleg bol socialiis bai-
ada galzuuran zyreçesen
ngee koroto sedkeleer kol-
udiigi syidken korloko,
niigi gadaaşalan kabçaka,
in ba ulas teriin çanartai
ıninuudiigi tasalduulkiin
tabisan begeed, tere zoril-
ekeeree bejelyylze baisan
Kerbee Dabaatiin somon
e beleg angiin daisanii
ılda esergyy kereggi ile-
butacokigdosonii syylde
enyynii urida kiisen kara-
korotoi kedelmeriiin açe
doo yyniin baidalaar ileryy-
doruulagdana.
agiin tyryynde, tus somon
ıi tariaa kuriaalga ba tuşaal-
zerge jabaza baisaniigi ka-
zejaa. Dabaatiin somon bol
n casa orko yjede (5 X) by
aanii derbenii nege kubiii
iaagaa edii baizai. Tariaa
giin jabaca men eneçelen su-
ıbri 20 garanda dyyrgesen
kg kyçen" bol tesebee
gyi baika, „Ulaan şeneste"—37%
geed, syyliin yjede tariaa
gyi ba tus bolgood bai-
RKKA" kolkooz tariaagaa
a duusanaç bol negeç
lusaagaa edii.
kees gadana tus somonii
emçeten bolboç meneeder

kyrter negeç moncogor orooso
tuşaagaa edii ba tuşaakaa sanaaç
ygei suuza baina.
emçeteniigi tookogyi „zyynii"
koroto yyel bolbol emçiin azal-
tanii tariaa tuşaalgiin aavgustiin
ba sentiaabriiin tesebyydiigi cem
tasalduulaad, men ogtiaabriin
tesebiin tasalduulkaa baina şuu.
Өngөrgçe sariin ekinde, tus
somonii „Arbizal" arteel bol tariaa
kadalgiigi ekileed baikadani, so-
monii soveediin tyryylegçe Dor-
ziin gedeg taanar tariaagaa nui-
tuur buu kadagtii, cag eçee erte
baina" geze tedenerigi taba zur-
gaan konogto saatuulza koişo
tatasan baina. Geke zuuraa tus
kolkoozçon pravlieeni bol menee
taba zurgaan konogoor oroitozo,
kamta deeree 60 tukai geegter
tariaagaa casanda oruulaad baika.
daa somonii soveed bol bidende
ton burnu zaabari egçe tariaa
kuriaalga ba tuşaalga ygeigi
saad kiibe, tere yjede manai kol-
koozlin tariaan bygede deeree
noiton bişe karin zarim brigaadani
tariaan ideelze gyiced baisan
tula kadakada jamarç gai bolko-
gyi baisan juma geze kelcen baina.
Enyyn deerees baicaaza yzebel
somonii soveed bol nam ba zasa-
giin gazariin zaabariin josoor
tariaa kuriaalgiigi ba tuşaalgiigi
cag bolzortoni dyyrgeke tukai
kolkoozçon niitiigi elsyylze teme-
cee ygei baikaas baitagai karin
gedergee tatasan baina. Geke zuu-
ra BK (b) Namiin Kizkomiin IX
pleenymiin ba men namiin Moz-
komiin IV pleenymiin togtool
dotoroo kaana tariaanii ideel
bolzo gyicesen baibal bygede tariaa-
nii ideelkiigi kylieen ygei kadal-
giigi tyyberileed ekilke geze
zaaza egesen baina şuu.
„Tariaan noiton, cag erte" ge-
deg oportuniis josonii sabataazani
somonii soveed dotoro menee
kyrter yrgelzelseer baina. Zişeel-

bel: Tus somonii emçeten kamta
deeree 69 ceentner tariaa ulastaa
tuşaaka ujalgatai baisan aadl,
tyynees meneeder boltor negeç
orooso tuşaadag ygeini jamar
uçartaib, „gekede somonii sovee-
diin „emçetenii tariaanii eçee"
„noiton" baina tula nab geseer
tuşaakaa edii—geze tailbarilaadag
baina. Tariaanii ideen bol somo-
nii soveediin keledeg josoor, iime
„noiton" baina geiçe juu? Tiime
bişe! Өmçetenii tariaanii ideeni
„noiton" baina bişe, karin niudar-
gaanii meke ba sabataaziigi oli-
godog ygei ba bodoto kedelme-
rileeree niudarganiig tusalza bai-
gaa tedenii eesediin tologoini
noiton baina gebel zokino.
Өmçiin azaltan bol tariaa kada-
za ekilseer nileed yni bolboç
menee kyrter negeç moncogor
orooso tuşaasan ygeini şaltagaani
bolbol emçeteniigi oiçooko tooko-
kogyi baisan tedende jamarç
ketelberi zaabari egedeg ygei
baizai. Enyynii ildaraa tedener
bol niudargan, lamz, nojodiin
gutaaka ba tedenii tologoini
tuşaalgiigi gedergelkiin zorilgoor
„manai tariaan noiton baina" geze
somonii soveedte susaan usan
tarkitaniigi mekelze baina. Jere
somonii soveed bol emçetenii
dunda oilguulka kedelmeri jabuul-
dag juu? Tedeniigi eeriingee ne
leende abkiigi zabdaza baisan
niudargaanii koroto agitaacaltai
şoviigiin bolgoko josoor temecedeg juu?
Ogto ygei! Somonii soveed bol
tariaa kuriaalga ekileseer emçete-
niiç ba kolkoozinç pooli deere
negeç udaa garsangyi, tere tariaa-
nii ynekeree „noiton" baina geze
ze ogto şalgaza yzeegyi, tariaa
tuşaalgiin emkidkel deere bodo-
ge tataza baisan ynekeree zeme-
tenyydiigi ilerkiileze yeegyi bai-
josoor syydeer syygdeze, jala
bykii oportunis baidaluudaas
emçeten bol bykii tariaagaa tuşaa
daa, cokizo abaad işe tiisen
yrize duusaaç baibal somonii
soveed bol ogto medegyi tariaa-
niini, ideelze gyicekiigi kylieeze
suukani damzag ygei.
Kanciliaariin biurokraad meetod

ba emçeteniigi oişookogyi niudar-
ganii koroto zyreçelgeti temece-
kegyi oportuniisam bol gancakan
menee garça baisan bişe ene bol
menee „Dabaatiin kereggeer" şyyg-
desen enyynii uridaki ketelberi-
legçediin" koroto yiegdel men
geişe.
Dabaatiin somoniigi gartaa
abaad eesediingee koroto kedel-
meri jabuulza baisan kubiskalda
esergyy beleg bol arad zonii dun-
da oilguulka kedelmeri ogto
ogto jabuuldag ygei baisan ba
jabuulka josoç ygei baiba. Tede-
ner bol niitiin kedelmeri jabuul-
kiin orondo albadaka baalka ba
kolkoozçon, emçete ygeitei dun-
daçuudiigi bolson daisnii josoor kemyy-
zyylke tedenii idebki kiçeel erge-
ze bolon angiin daisanii aaşiigi
kugacokiin orondo kaanta kargis
zasagiin ygeitei araadaigi alkiza
keseeze zoboodog ba cagaantan
bandiidiin aluurçanii keseeltiin
meetedeer kolkoozçon ba azalça
emçetende kandaza, soveed zasa-
giin ba komunis namiin nere
gutaaka ba tedenii itegeliigi
tasalka tyyşide tyynde ite-
geldeg itegeliini tasalka enyygeer
socialiis baiguulaltada saad to-
torkoogi bolko geze zoriigotoi bai-
zai.
Manai namiin ba tyynii udir-
dagça nek. Staalinaas tabigdasan
oodoo ymiin gol çukala loozon
bolbol „byke kolkoozçonoigi bol-
şoviigiin bolgoko ba byke kol-
koozçono ygei çagaltai baingaa
ko" gesen loozon bol ene somo-
niin azal kedelmeriin loozon
bolzo, tedenii idebki kiçeeliigi
deeşe ergekiin loozon bolzo
çadaagyi baikaas baitagai, karin
niitiin kedelmeriigi jabuulkadaa
ygei uçaraas tyynii ug zorilgo ba
udka çanariigi kolkoozçon bykee
oilgoo edii.
Tus somonii bol jikeken kol-
koozoo bolko „Arbizal" arteeliinç
baidaliigi karaad yzejaa; kolkooz-
çonii dunda azaliin zarçam sakil-
ga gedeg ogto ygei, kolkooziin
niitiin zeeride abaagyi yjedeel-
dadag ba olonki geşyydiin yjedel
beriliin bagaza zebsegyyd ystaa-
viin josoor kamtaruulagdaa edii,

engeregçe zilde 160 garan terge-
tei baisan aadla menee korood
garani yldesen, niitiin socialis
zeeride sakiuul kimgadal ba too
byridkel tabigdasan ygei niudar-
ganii tegşedkelge ba ezegyi jaba-
dal usadkagdaa edii, eesediin
şyymzelelgiigi kabçaka ygeitei
ba çadaltaniigi kabçaka kol-
koozoos gargaka g. m. buzagai
zigsyyritei baidal dunda zyiiyyd
ton olon. Ene bol imagtala tyynii
ketelberiee suusan daisan etegee-
diin koroto kedelmeriin yre men
bolno.
„Arbizal" arteel bol odoo yjede
tariaa kuriaalgiin kedelmeriigi
ton muugaar jabuulza baina. Ur-
gaca geeltetei temeceke jabadal
josoçooni emkidkegdee ygei. №l
ba №3 brigaadiin kuriaasan ta-
riaanii pooli deerees ga byride
adagni 6 7 pyyd orooşo cugluul-
za bolkoor tiime jike geeltetei
baina. Koolos cuglaulka kedel-
meri josoçoon emkidkegdee ygei
baikaas baitagai tariaanii sakiuul-
karuul bol ton muu. Pooli dee-
rees tariaa kulagaika jabadal
yzegdene.
Orooso geekegyi kaircagaar
maşaniistanariin tuşaalga yjenee-
nii telee şagnal eke tukai namiin
ba zasagiin gazariin zaabari gyi-
cedkegdene ygei. Tariaa cokizo
baisan gazartani ceber saikan
oroosoo soloomo ba mikiinedeni
aikabtar jikeer gargaza ba jeren-
kiidee tariaa kuriaalgada zeelge-
de, cokilgodo geelte ba yrilte
ton jike.
Tariaa kuriaalgiin yjede pooli
deeree konolgiin gazar emkidkeke
çukala baisan bolboç ene kolkoo
ygei. Kolkoozçon bol kedelmeree
ba kolkoozçon bol kedelmeree
ordoi gardag uçaraas ederbyriin
azaliin noormoo dyyrgene ygei.
Kolkoozçon bol tariaaga kaana
çineen sainaar kuriaabal tedii
çineen eesedtene tusatai ba olzo-
toi baina geze oilgoo edii. Gan-
cakan №4 brigaadi bol kedelme-
riin yreenideeee sainaar kiize bai
na socialiis meriice ba udaarni-
gçalga kolkooztoo ogto ygei.
Tus kolkooz bol tariaa kuriaalga
69% dyyrgeed baina.
Dabaatiin somonii bişe kolkoo-

zuud bol tariaanii kuriaalgiigi
men eneçelen jabuulza baina.
Kerbee tere kolkooziin azakuin
yndesen salbari bolko mal azalii
giigi karaad yzebel menee iime urag-
karuulza baina engeregçe zilde
tus „Arbizal" kolkooziin ketelbe-
ride menee şyygdesen angiin
daisad (Rinçenii ba Botkoolov)
baikadaa maliin oroonii kampaa-
niigi koroto sedkeleer tasalduul-
san uçaraas kamta 49 tolgoi gyy-
diin oroidoo gurbani unagalsan.
116 tolgoi ynieed tugallaka bai-
sanaa 90 tukaini tugallasan ba
20 garan tugaliini ykesen baina.
Nirai maliin koroltoni tiin jike.
Өnөrөgçe ba odoo zilde keden
arbaad tolgoi malnuud bol karuu-
zasakiuul muutai deerees ygei
bolson bolboç tyyn tukai kooson
aagta biçekees eere jamarç kem-
zee abtasangyi.
Odoo zunii cagaa paar kakal-
kadaa erkim sain çanartai cabça-
langiin 76 ga gazaraa paar bolgon
kakalsan geke zuuraa tariaanii
gazarani dutamag ygei baisan ju-
ma. Enyynii ecesee ebesekuri-
aalgiin tesebeni dyyree ygei, ma-
lani ebeseer dutaka uçartai bolood
baina. Kolkoozçonii kubiin mede-
liin maluud ton oloor alagdaza,
eskekiin orondo koroogdozo bai-
na. Maliin ebelzelgiin beledkel
buzagai sulaar jabuulagdaza bai-
na. Somonii soveed bol maliin
ebelzelge tukai ogto martaad,
jabuulagdaza baina.
Ede bykii baidal bol juu gere-
çeleneb gekede Dabaatiin somonii
ketelberide şurgan orson angiin
daisnii bol nam ba zasagiin gaza-
riin jabuulgiigi tasalduulza, kol-
koozuudiigi butargaza ba syid-
keze aimagiin namiin seremzegyi
emkinyydiin angiin
daisani-açaar eesediingee koroto
kedelmeriigi bejelyylze baisan
azai.
Ene bolbol Deede Ydiin aima-
magiin emkinyydiigi tere Dabaa-
tiin somonii kolkoozuud ba azal-
ça emçetenii dunda ene kubiskal-
da esergyy beleggiin kiisen koroto
syidkeliigi yndeseereni usadkaza
alduu dutuugaa cem zasakiigi eri-
ne.

V. Komsomooliin.

Niitiin socialiis zɵɵri kulagailsan etegeedte katuu kemzee abka

„Komuniist" B.Cedenii kiisen yilenyyd

BK (b) Namiin ɵɵriingɵɵ zergigi ceberleke kereg bolɵ namiin geşyynii ideloogiigi ergeze, Namiilas tɵriin ba emkidkeliin talaar nlamaraa bekizyylze keden milioon namgyi aradiin namda itegeke jabadaliigi jikedkeke gesen zoril gotoi azai.

BK (b) TK ba TKK namiin ceberleen tukai gargasan togtooliin 4 zyilde juu gesen baina gebel: „Byrzyi etegeedtei baricaldasan, angiin daisadtai temeceke duragyi niudargan bājan, niitiin zɵɵri kogsol syidkegçed, zalkuu zolbinuudtai temeceke duragyi yzelee kubilagçadiigi ceberleke" gesen baina şuu.

Agiin aimagiin, Ɵrɵɵnɵin somonii „Kominteern" geze arteeliin geşyyn, 1931 onoos namiin geşyyn odoo aikomiin propagandiista Baatar Cedenii gegçe bol, yneekeree yzelee kubilagçadiin zergede dooro dursagdasan faagtanuudaar kabaadaza çadana gebel:

1) Cedenii bol 1930 onii kabar ulaan ceregees bucaza oçood baikadaa „Ulaan Ogtiaabri" geze komuunada orokodoo ɵɵriingɵɵ aka Zab Cedenii gegçees 1 dynen nasanii şar yker ezen bolzo abaad komuunadaa kamtaraagyi niutagiin negen ɵmçɵtɵndɵ kudaldasan, basa tere yjede ɵɵriingɵɵ bysegyi ba kyri dyy bolko Rabdanii Namcarai gegçediin kabaatai 2 şarnuud ba 6 alda ɵbɵsiigi komuunadaa kamtalan ygei kudaldasan baika jum.

Ynendee Cedenii gegçiin ezemdeke negeç mal komuunada kamtalagdaagyi geze komuuniin geşyyd cokom medeke baisan. 1932 onii mai sarada Cedenii gegeşe Rabdanii gegçetei kamta suukajaa zogsozo byle ţasarkadaa, Cedenii degçiin negeç mal ygei baikaas arteeliin dyrimde orokodoo juuç abka ygei baisan aad, 1933 onii zun ɵɵriingɵɵ uran argaar „Kominteern" arteeliin tyryylegçe Sampil Darmiin gegçiigi yjedee oruulan 4 kurigatai koni, 3 subai koni—kamta 11 tologoi konidiigi arteeliin kamtiin syregees tasalan abça 3—4 tologoi konidoo kudaldasan baika jum. Cedenii bol 1933 onii zun C. Baldanii gegçiigi ɵɵk. bolgon abça, kadam bolko Baldan Zamcaranii gegçe bol 1 gun zan yneegee „enze" bolgon ɵgɵsɵn jum, tyynee kudaldaza yri—zeeliees multaraka cag boloo geze Çite kotodo kyyrcede baika zuura ɵɵriingɵɵ samagiigi ygedee oruulza çadaad, Cendeme Baldanii geçge Çite kotoos ynieegee kudaldaka geze jirekedee, B. Zamcaranii geçge korimzolson, tyynii syyleer Cedenii B. aikabtar jikeer uurlaza samaganaas salazai.

Basa 1932 ondo Ɵrɵɵnɵin somonii soveediin tyryylegçe baikadaa kaşalan baakan tyrgen poojez diin restoraanaas ynetei tamaka abça tataka ba ed baraagaar eldeb delbeg baidag bolosoniigi zarim negen jarildadag aad jum uçartaigi oilgozo jadaad orkigdoson jum syyliin yjede cokom medekede Cedenii Baatar bol sompreed baikadaa men somonii Ylzyiţiin tasagiin krestkomiin tyryylegçe jabasan Daşa Rambaliin gegçiin somsoveediin ergen zeblɵɵndɵ jireed baikadaa somsoveediin kancaliaar dotor kara dakatai oobço kitraad zabsarta kabçaatai baisan 40—50 tek. mɵngɵn ba keden zuugaad tɵkeriglin obligaaciigi ɵbɵrçɵlɵn abça edelesen baigaa. mɵn tere obligaacianuudiin negen noomirooni 200 tek. şyyseniigi abça edelesen baina.

B. Cedenii gegçe aoi 1931 onii kabar Ɵrɵɵnɵin „Ulaan Ogtiaabri" geze komuuniin tyryylegçe baikadaa, staanca Oloviaana 7-8 terge unaatai oçozo tariaa tatuulkadaa tendeki meelniciigi daagçiin endyyrçe ɵgɵsɵn 1 kyyli şiniicin3 talka ba komuuniin kabaa taiţ kyyli jaariciin talkiigi Razjeezda Bulagta suugaa tɵmɵr zamiin kelmɵriçɵdtɵ aguu jike ynder cengeer kudaldaza ɵbɵrzelsen baiba jum, ene jabadaliigi Daşabal Rinçenii, Cempil Dorziin ba Balma Rabdanii gegçed cokom medeke baibaç odoo kyrter negez kyn de keledeg ygei asadan dagaldaza baina.

Iime buzagai jabadaltai Namiin geşyyn bol, mɵnɵɵ kyrter medegdeegyi baisan uçariin juub gekede uui gazariin komuniistanuudiin angiin niyde, namiin seremzegyi sokorlig baisanii ba niitiin zɵɵriigi kulagailagçadiin uran arga mekiigi tedenii şine taagtikiigi taniza çadaagyi baisan deerees bolno beze.

Ene buzagai jabadalta propagan diista Cedenii B bol jaabaç Nam ba zasagiin gazariin togtool zaabarinuudiigi bejelyylze çadaka geze keleze bolkogyi, ynekeeree socialiis baiguulaltiin ton karşa etegeediin negen cokom bolno josotoi. Cedenii gegçiin deereki buzagai koroto keregiigi oiriin bogonikan cagaa merdeze, namaas kɵɵkɵ ba kuuliin katuu kemzee abka ton çukala.

Yneniigi kyceçgɵ kojor.

Olonii zɵɵriigi korolon yrisen Batiin gegçiigi katuugaar keseeke

V-Ydiin aimag. Doodo Ilkiin selpoo bol 3 salbariaar kamzuulan 5 kolkooznuudiigi kangadag Ɵngɵrɵgçɵ kabar aimagiin pot reebsojuuzaas tarilgada zoriuulsan 8 kanza nogoon cai ba kubcasan bolou, busaç baraan jike ɵgtɵsɵn baina. Tyyniigi selpoogiin tyryylegçe Nima Batiin gegçiin 3 salbarida kubaakadaa geşyyn byriin naimanii nege cai ɵgɵbɵ.

Tiigeed caaşan „Mynke-Azal" ba „Arbizal" geze kolkooznuudiin geşyyd Baaran Baaran Badma Oçoriin, Cebeg Badmiin gegçedte 40 keseg cai ɵgçɵ, Koriin aimagiin delgyyrtɵ 80 90 tɵkerigeer kudaldaad, tere mɵngɵɵrɵɵ gaba geke.

Gadna nege işigii gutal surguuliin bagşa Coknoova gegçede ɵgɵbɵ. Basa 1-nii nɵgɵdygeer salbariin prikaaçag Şoindonido ɵgɵbɵ. Ede guţalnuudani tarilgiin udaarniguudiigi şannaka gesen kubcasa baisan.

1932 onii kontragtaacada dutuu ɵgtɵsɵn olon konidiigi, tyryylegçe Batiin gegçe selpoobo tuşaaka bolboto geze abaad, mɵnɵɵ bolkodo 20 şakam konidiigi ɵɵsɵdɵɵ ideed baina.

2 3 kara caigi kɵrşɵ suusan kitadta 80-80 tɵkerigɵɵr kudaldaba.

Ene selpoogiin geşyydeni cai ba bişe baraanii butakada Yde kotiin dɵlgyyrees engiin naimaanii yneer abasan laina.

Mɵn tyryylegçe Batiin gegçe odoo yjide somoni tyryylegçede oruulagdaad, ygeitei dunda çadaltaniigi zandaraza jabana.

Olon niitiin zɵɵriigi koroto zorilgoor yrisen koirog somonii tyryylegçiigi darui kɵɵzɵ syydiin ɵmɵnɵ zogcooko keregtei.

Elkiin nokoi.

Kargui zamiin ʙaiguulalta

Burdortraaʙs kargui zamiin baiguulaltiigi sulaar kɵtɵlbɵrilnɵ

Niyde daldalagçad katuu keseegdeke josotoi.

Aradiin aza akuin kurdan debzikɵtei kamta kɵdɵɵgiin zasamal kargui zamiin urida aguu jike zorilgonuud tabigdaka josotoi. Ilangajaa manai Buriaad Mongol Respyybligiin ysloovi deere abaad yzekekede tɵmɵr ba usan zamuudiin traansportnuud jike debzesen edii jikenki açaa teeke çireke jabadaliigi kɵdɵɵgiin zasamal kargui zamaar erkiledeg bolko tula aimag—rajoonuudiin tyyn çelen ba respyybligiin byke emki zurgaanuu-diin urida sain zasamal kargui zam baiguulka talaar baga bişe kariuucaza tucaka baina.

Tyynii caana odoo yjede ulasta tariaa tuşaalga gezee kemzeegii çukala kɵdɵlmɵri jabuulagdaza baisan yje bɵgɵɵd, juunaas urid kolkoozņuudiigi tariaa tuşaadag pyynktenyydtei kolboson zasmaldiigi ton sɵinaar zasabarilka jabadal bol tariaa tuşaalgiin amzaltiigi şiidkekiin negen çukala zyileni bolko josotoi.

Ene talaar Burmozkomiin ba zasagiin gazariin zygees daiçalkii zaabari togtooluud garadag bolboç, teden bol suuridaa bodoto kereg deereni eçɵɵ bejelyylegdeze çadagdan edii ba zarim aimaguud kargui zamiin baiguulaltiigi yle cegnedeg juu ali kojorđoki saţiin udka çanartai • kɵdɵtmɵride toolozo eelzee kylieedeg baina.

Enyynees urigçadaa manai „Bur. Mon. Ynen" sonin bol ɵɵriingɵɵ kuudasan deere ɵçɵɵn bişeer kargui zamiin baiguulalta tukai todorkoi faaktanuudiigi toliloson baika bɵgɵɵd, tyynees zarim rajoonuudiin emkinyyd bolko surgaal akaagyi kuuçanii janzaar yrgelzelseer baika jum.

Ijyyliin negenees aavgustiin 10 kyrter erkim sain zasamal kargui zamiin byke koltoonii koonkurs sonoskogdozo tuiliin jike kɵdɵlmɵri jabuulkaar zabdasan bɵgɵɵd, tyynees jamar yree garasanii todorko barimta bolko medee mɵnɵɵ ɵdɵr kyrter baika ygei.

Burdortraans bol ţus koonkursiigi onobçotoigoor udaridan kɵtɵlbɵrilɵɵ jamar yre garasaniigi ba ken urida, ken koino jabasaniigi todoor baicaaza baika josotoi aad, tere ygei. Aavgustiin 10—naas koişonki medee Burdotraansada baika ygei.

Mɵn aavgustiin 10—nii ɵdɵriini medeegees yzekede. Tynkenii aimag tɵsɵbɵɵ 21 proceent gyicedkesen, Zakaaminii aimag—53 proceent gyicedkesen ba Kiaagtiin rajoon—55 proceentɵ g.m. gyicedkesen baika gebeç basa kedeken aimaguud daabarita tɵsɵbɵɵ cag bolzor dotoroni ilyybçelen gyicedkesen baika jum (Alair, Kori ba Kabaan bolon busad).

Tyynii caana zarim aimaguudaas kargui zamiin baiguulaltiin jabaca tukaida medee ɵkɵdɵɵ boloşogyigeer niyde daldalaza egɵnɵ. Ziseelebel Ekire—Bulagadiin rajoonii kargui zamiin inspeektor Meekinov gegçe 1933 onii janvaari negenees main negen kyrter kargui zamiin baiguulaltiin gyicedkedeg eediin medee ɵkɵdɵɵ 20000 tɵkeriglin daabarita aad tyynee 30000 tɵk. Gyicedkesen juu ali 10000 tɵk. Ilyybçelen gyicedkegdebe geze ekenɵ. Tiin mɵnɵɵ medee ɵkɵdɵɵ miil 8000 tɵk gyicedkesenii medee egenɵ.

Tyynçelen adali Jaruuniin rajoon bol tyryylen medee ɵkɵdɵɵ 33000 tɵk. Gyicedkesen gekɵ bɵgɵɵd udaadani ɵkɵdɵɵ 30000 tɵk gyicedkesen bide geke jum. Ene bol caşa teseze boloşogyi yzegdel mɵn şuu. Ene yzegdel bol gancakan Burdortraansiin niyde daldalsan jabadal bişe, karin nam ba zasagiin gazariin niyde daldalsan jabadal bolno.

Ene mɵte buzagai bydyylig ba joson tediigeer kɵdɵlmɵridɵɵ kandadag oocotoi zemetedenii katuu kariuucalgada kabaaduulagdaka baina. Ekired—Bulagadiin ba Jaruuniin rajoonudiin prokorotuur bol darui cagaa ene kereglegçidiigi narinaar şalgaza yzeke keregtei.

Odoo baiguulagdasan kargui zamiin çanariigi karakada tonç muu baina. Zasagdasan karguigi abkadaa saitar şalgaza abadag ygei.

Niite aradiin dunda nebtereliin kɵdɵlmɵri tonç sula ba jikenki azalçadiin dunda kargui zamiin baiguulaltiin ba tyyndɵ azalçadiin azalta kabaadalgiin udka çanar tukai oilguulgiin kɵdɵlmɵri jabuu lagdasan ygei baina.

Ecestee ɵɵrɵɵ Burdortraansiin zygees kɵtɵlbɵrilen ton sula geze kelekede alduu bolko ygei baina.

SSRK—iin Glavdortraansiin zygees tusalan togtooliigi ugtuulan ogtiaabri sarada zamiin zasabariin dekaada (10 konog) sonoskokogesen diregtiiv jiresen bɵgɵɵd, tyyniigi bejelyylkiin kɵdɵlmɵri Burdortraansiin zygɵɵs jamarçsanalaa tabisan ygei, karin oktiaabri sarada dikaada sonoskozo çadaka ygei bainabdi geze kelene jum.

Dotoroo ocoo abod kedi ygeigyi da ɵɵsɵdɵɵ şyymzilsen ugta ygei bolko ba kɵtɵlbɵrilegçediin kɵdɵlmɵriigi zasamzilaza yzeke jum.

Cag oçoo bɵl bolko dyteleɵ. Oktiaabri sarada zamiin baiguulal ta deere eris kubilalta manai ujalga.

D

geer kabzaka jabadal garasan baina gebel,

Inzineer-teeknigiin kɵdɵlmɵriçɵdiin cuglaan deere komuniiştnor Kliizov, Groosman ba Dybatoovko gegçed „nam ygei kyn namtai kynyydiigi şyymzileze bolko ygei" geze ceke kelesen baina.

Ɵɵsɵdiimgɵɵ kɵtɵbɵriɵɵ uçarasan dutuu dundunuudiigi bolşoviigiin kurca suumz leleer uudalan ileçileze, tyynee darui zasaka jabadaliigi oilgoko dura ygei, karin olonii niuur deare kazaigan kabçaza baisan bujuu rajoonuudta uçarsan dutuunuudiigi usadkaniin jamar kemzee abça çadakab?

Uçar iimedee kargui zamiin baiguulaltiigi ton sainaar jabuulkiin tula Burdortraaʙs bol uridçalan ɵɵriingɵɵ aparaad dotoroo ɵbɵçɵn jabadaluudiigi darui usadkaza kɵtɵlbɵriɵɵ todo mergɵn ba onog çotoi bolgono josotoi.

„Koomuşkiin" karagui zamiin baiguulalta deere tasaldal tokiooldozoi,

„Koomuşkiin" kargui bol tuiliin jike udka çanartai baina gebel, tɵmɵr zamiin paarkiigi kototoi kolbuulsan karagui azai.

Ene karaguin barilga deere baga bişe ta aldal tokiooldoson zaabadal bolba. şentiaabri negenii medeegeer 2100 kyb—meeter çuluu beledkeke tɵsɵbtei aad tyynee 84,8% dyyrgebe, modonii materiaal 20 kyb—meeter beledkeke aad negeç modonoo mɵn beledkesen ygei ba gazariin kɵdɵlmɵri tɵsɵbiin josoor 8000 kyb — meeter byteeke baisanaas mɵnɵɵ 58,8% dyyrgecel.

Juunda daabarita tɵsɵbɵɵ gyicedkeze çadana ygeib?.

Negedeki şaltagaani bol kɵdɵlmɵriin kyçen aikabtar dutuu ba kɵdɵlmɵriçen kɵdɵlkɵ josotoi aad meil 11 kyn kɵdɵlmɵrilɵzɵ baina.

Kojordoki gol şaltagaani bol uul kɵdɵlmɵriigi udaridagça tɵck nig Kyzniicov bol kɵdɵlmɵrigɵɵ bolşoviig josoor kɵtɵlbɵrilɵzɵ çadaagyi „kɵdɵlmɵriin tasaldasan da bide gemtei bişe, karin jikeer tɵsɵblɵsɵn ba dyyrgeze bolşogyi noormo kiize ɵgɵsɵn Moskvaa gentiei" geze josotoi oportonilisoor medyylke jum. Ɵlɵ bişuu. Iime bodoloor jamar kɵdɵlmɵri byteeke bei ?.

Burdortraansiin zygees josotoi kemzee abça oportuniista Kyzniicovyi tere kelmɵrɵɵsɵni kolodkozo ondoo josotoi çadabaritai kyniigi tomiloko josotoi.

Antoonov be

Ş. kaliunov.

Kitad oron dotor

Tianşgan ʙa Gooliin şadariin ʙail

Beipin, 9 (T). Ogtiaabriin 4 nii ɵder Japoonii tabicuul generaal Fan-Zen ba Zi-dyn-Çanii kubi eeregyyd Beipinii koitki Tianşaan ba Gaaliin nutaguudiigi ataakalba Ene ataakalalganda Naakiniiç cereg, Fan-zeniiç cereg jikeken garzataba. Daicalduka jabadal ogtiaabriin 5-6 nii ɵdɵryydte yrgelzelbe.

Ceregiin baildaanii gazar ton ciro tulani Beipin kotiin aimaguudta ceregiin baidal kogdobo.

Oficaal (kuulitel) medeegeer Japoonii Fan-zen ba Li-dyn-ç neraalnuudiin ceregyyd Tianişaan nutaguudaas baru şoo cukariba. Mɵn enyynte kamta, kyçenii tencyy bişe rees naakinii cereg cukarib

Japoon manzuuriin kamtarsan otr Malagau koto ezelʙe

Şankai, 9 (T). Japoon manzuuriin kamtarsan otriaaduud bolbol Kebei moziin Malagon kotiigi ezelen ababa. Ene kotodo Manziin kaan imperaatarnuudiin mavzolei bii jum gene. Tus otriaad bol uriin kitadiin impeeraatar mɵnɵɵ manzuuriin zasagiin tyryy Pyi gegçiin zygeez, tyynii ɵbɵgɵ ekegçyyliin kuurcagiigi kamagaalkiin tula ilgegdebe geke. Kitadiin polilconuud bol japoontonii kabçaltaar tus kotiigi orkin zailaka ke- regtei bolzoi.

SSSR iin tug kiisebe.

Şankai, 9. (T). 1929 onii 17 nii ɵdɵrɵɵs ekilen SSSR kojoriin nairamdal muudasgeed mɵnɵɵ tus nairamdal za karilcaa kolboo baiguul tad ulasiin jike jike kotoelçen saidiin jaamanuud t oozo Ogtiaabriin 3 nii ɵɵveediin ulaan tuguudiigi geşan deeree kiikyylbe.

Ogtiaabriin 11 de ydesiin 6 cagta Gazeed Zurnaaliin kebleliin nam ceberlelge yrgelzelne. Gaalkin, Şoicoronii, Rinçenii ba sad ceberlelge garana.

Bykii azalçan aradligi urigdana.

Redaagtoriigi orologço B. Vaançagii

Изд-бо „Бурпрадт" и „Унэн" Бурлито 32